

Program usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Oława

Opracowany przez Zespół

WGS84 Polska Sp. z o.o.
ul. Warszawska 14 lok.5
05-822 Milanówek

www.wgs84.pl

Spis treści

1. Wstęp	4
1.1. Cel i zadania <i>Programu usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Oława</i>	5
1.2. Zgodność <i>Programu</i> z krajowymi, wojewódzkimi oraz powiatowymi dokumentami programowymi	6
1.2.1. Program Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009-2032.....	6
1.2.2. Wojewódzki Plan Gospodarki Odpadami Województwa Dolnośląskiego 2012.....	7
1.3. Azbest, właściwości i zastosowanie	8
1.4. Szkodliwy wpływ azbestu na zdrowie człowieka.....	10
2. Prawne aspekty użytkowania i usuwania wyrobów zawierających azbest.....	12
3. Inwentaryzacja wyrobów zawierających azbest na terenie Gminy Oława.....	19
3.1. Ogólna charakterystyka Gminy Oława	19
3.2. Metodyka przeprowadzenia inwentaryzacji	21
3.3. Analiza wyników inwentaryzacji wyrobów azbestowo-cementowych na terenie Gminy Oława	22
3.3.1. Płyty azbestowo-cementowe stanowiące pokrycia dachowe obiektów budowlanych	22
3.3.2. Płyty azbestowo-cementowe w elewacjach budynków	23
3.3.3. Drogi utwardzone odpadami zawierającymi azbest	23
3.4. Rozmieszczenie przestrzenne płyt azbestowo-cementowych, stanowiących pokrycia dachów i elewacji obiektów budowlanych	23
3.5. Stan techniczny wyrobów zawierających azbest	41
3.6. Struktura własnościowa obiektów, w których wykorzystywane są wyroby azbestowe.....	41
3.7. Obiekty użyteczności publicznej.....	42
4. Analiza aktualnego stanu użytkowania wyrobów zawierających azbest	43
5. Postępowanie z wyrobami i odpadami zawierającymi azbest.....	48
5.1. Podnoszenie świadomości ekologicznej mieszkańców	48
5.2. Działania informacyjno-edukacyjne wśród mieszkańców Gminy Oława	48
5.3. Usuwanie wyrobów zawierających azbest.....	49
5.4. Unieszkodliwianie odpadów azbestowych.....	49
6. Harmonogram realizacji <i>Programu</i>	52
7. Koszty realizacji <i>Programu</i>	53
7.1. Akcje informacyjno-edukacyjne	54
7.2. Aktualizacja <i>Programu</i>	54
7.3. Koszty usunięcia i wymiany płyt azbestowo-cementowych z pokryć dachowych obiektów budowlanych	54
7.4. Koszty usunięcia i wymiany płyt azbestowo-cementowych z elewacji obiektów budowlanych	55
7.5. Koszty transportu i unieszkodliwienia wyrobów azbestowych składowanych na posesjach.....	55
7.6. Całkowite koszty realizacji <i>Programu</i>	56
8. Źródła finansowania realizacji <i>Programu</i>	56
8.1. Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej we Wrocławiu	57
8.2. Instrumenty oferowane przez BOŚ we współpracy z WFOŚiGW we Wrocławiu....	57

8.3. Regionalny Program Operacyjny Województwa Dolnośląskiego	59
8.4. Bank Gospodarki Żywnościowej S.A.	59
8.5. Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013	60
8.6. Struktura finansowania realizacji <i>Programu</i>	61
9. Monitoring procesu realizacji <i>Programu</i>	62
10. Podsumowanie	64
11. Wykorzystane akty prawne i materiały	66
12. Spis tabel, wykresów, map i załączników	68

1. Wstęp

Opracowanie niniejszego dokumentu związane jest z realizacją zapisów zawartych w *Programie Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009-2032* (przyjętego uchwałą Nr 39/2010 Rady Ministrów z dnia 15 marca 2010 r.), w którym wskazano, iż do zadań samorządu gminnego należy przygotowywanie i aktualizacja programów usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest.

Program usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Oława (zwany w dalszej części dokumentu *Programem*) został opracowany na podstawie umowy z dnia 7 marca 2014 r., zawartej pomiędzy Gminą Oława i WGS84 Polska Sp. z o.o. *Program* składa się z dziesięciu rozdziałów:

- 1 **Wstęp**, w którym omówione zostały cele i zadania *Programu*, dokonano analizy zgodności *Programu* z dokumentami wyższego rzędu, wskazano właściwości azbestu i jego szkodliwego wpływu na zdrowie człowieka.
- 2 **Prawne aspekty użytkowania i usuwania wyrobów zawierających azbest**, w którym opisany został stan prawny w zakresie użytkowania, usuwania i składowania wyrobów zawierających azbest.
- 3 **Inwentaryzacja wyrobów azbestowo-cementowych na terenie Gminy Oława**, gdzie scharakteryzowano Gminę Oława, opisano metodykę wykonania inwentaryzacji, oszacowano ilość wyrobów zawierających azbest, przygotowano analizy wyników w podziale na rodzaje wyrobów azbestowo-cementowych, stopień pilności usunięcia azbestu i przestrzenne rozmieszczenie obiektów budowlanych, w których wykorzystano płyty azbestowo-cementowe.
- 4 **Analiza aktualnego stanu użytkowania wyrobów zawierających azbest**, w którym zamieszczono podsumowanie ilości wyrobów azbestowo-cementowych na terenie Gminy Oława.
- 5 **Postępowanie z wyrobami i odpadami zawierającymi azbest**, w którym omówiono potencjalne działania informacyjne, określono miejsce, w którym można uzyskać informacje o firmach, prowadzących działalność w zakresie usuwania azbestu z terenu Gminy Oława oraz przedstawiono informacje o składowiskach, przyjmujących odpady azbestowe.
- 6 **Harmonogram realizacji *Programu* w latach 2014-2032**, w którym okres usunięcia azbestu do 2032 r. został podzielony na etapy, a zadania do wykonania

ustalono jako organizacyjne, inwestycyjne, informacyjne i edukacyjne.

7 **Koszty realizacji Programu**, w którym oszacowano całkowite koszty usunięcia wyrobów azbestowo-cementowych z terenu Gminy Oława.

8 **Źródła finansowania realizacji Programu**, w którym wskazano potencjalne źródła finansowania bezpiecznego usuwania wyrobów zawierających azbest.

9 **Monitoring procesu realizacji Programu**, w którym zaproponowano wskaźniki oceny wdrażania Programu.

10 **Podsumowanie.**

1.1. Cel i zadania Programu usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Oława

Celem opracowania Programu usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Oława jest zaplanowanie bezpiecznego dla zdrowia mieszkańców i środowiska naturalnego usunięcia wyrobów zawierających azbest z obszaru Gminy do końca 2032 r. Realizacji tego celu służą następujące zagadnienia:

1. identyfikacja skali zjawiska poprzez określenie ilości i rodzaju wyrobów azbestowych, jakie są wykorzystywane na terenie Gminy Oława,
2. przedstawienie aspektów prawnych użytkowania i usuwania wyrobów zawierających azbest,
3. opracowanie harmonogramu usuwania wyrobów azbestowych,
4. określenie możliwych źródeł finansowania prac związanych z sukcesywnym usuwaniem wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Oława,
5. określenie listy firm prowadzących działalność w zakresie usuwania wyrobów azbestowych z terenu Gminy Oława,
6. przygotowanie listy składowisk odpadów niebezpiecznych, przyjmujących odpady zawierające azbest.

Niniejszy Program zakłada realizację zadań inwestycyjnych, zmierzających do oczyszczenia terenów Gminy Oława z wyrobów zawierających azbest (usuwanie płyt azbestowo-cementowych z pokryć dachowych i elewacji obiektów budowlanych) oraz pozainwestycyjnych, polegających na:

- a) organizacji kampanii informacyjnych o szkodliwości azbestu oraz bezpiecznym użytkowaniu i usuwaniu wyrobów zawierających azbest,

- b) wdrożeniu monitoringu realizacji *Programu usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Oława*,
- c) podjęciu działań w kierunku pozyskania środków finansowych ze źródeł zewnętrznych dla wsparcia usuwania wyrobów zawierających azbest i ich unieszkodliwiania,
- d) okresowej weryfikacji i aktualizacji *Programu*.

1.2. Zgodność *Programu* z krajowymi, wojewódzkimi oraz powiatowymi dokumentami programowymi

Zapisy *Programu usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Oława* są zgodne z kierunkami wyznaczonymi w:

1. Programie Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009-2032,
2. Wojewódzkim Planie Gospodarki Odpadami Województwa Dolnośląskiego 2012.

1.2.1. Program Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009-2032

W *Programie Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009-2032*, przyjętym uchwałą Rady Ministrów Rzeczypospolitej Polskiej Nr 39/2010 z dnia 15 marca 2010 r., zostały postawione następujące cele:

1. usunięcie i unieszkodliwienie wyrobów zawierających azbest,
2. minimalizacja negatywnych skutków zdrowotnych powodowanych kontaktem z włóknami azbestu,
3. likwidacja szkodliwego oddziaływania azbestu na środowisko.

Zadania niezbędne do oczyszczenia kraju z azbestu do 2032 r. zostały podzielone na: legislacyjne, edukacyjno-informacyjne, ochrony zdrowia, monitorowania realizacji *Programu* oraz działania w zakresie usuwania wyrobów zawierających azbest z obiektów budowlanych, budowy składowisk oraz instalacji do unieszkodliwiania wyrobów azbestowych.

Szacuje się, że na terenie kraju nadal użytkowanych jest ok. 14,5 mln ton wyrobów zawierających azbest. Przyjęto, iż proces usuwania azbestu będzie przebiegał etapami. Wskazano na konieczność budowy 56 składowisk odpadów lub kwater przystosowanych do składowania odpadów zawierających azbest.

Zgodnie z zapisami *Programu* do zadań samorządu gminnego należy:

1. gromadzenie informacji o ilości, rodzaju i miejscach występowania wyrobów zawierających azbest oraz przekazywanie jej do marszałka województwa z wykorzystaniem dostępnego narzędzia informatycznego,
2. przygotowywanie i aktualizacja programów usuwania azbestu i wyrobów

- zawierających azbest, także w ramach planów gospodarki odpadami,
3. inspirowanie właściwej postawy obywateli w zakresie obowiązków związanych z usuwaniem wyrobów zawierających azbest,
 4. współpraca z marszałkiem województwa w zakresie inwentaryzacji oraz opracowywania programów usuwania wyrobów azbestowych, w szczególności w zakresie lokalizacji składowisk odpadów zawierających azbest oraz urządzeń przewoźnych do przetwarzania odpadów zawierających azbest,
 5. współpraca z mediami w celu propagowania odpowiednich inicjatyw społecznych oraz rozpowszechniania informacji dotyczących zagrożeń powodowanych przez azbest,
 6. współpraca z organizacjami społecznymi wspierającymi realizację *Programu*,
 7. współpraca z organami kontrolnymi.

1.2.2. Wojewódzki Plan Gospodarki Odpadami Województwa Dolnośląskiego 2012

Wojewódzki Plan Gospodarki Odpadami Województwa Dolnośląskiego 2012 został przyjęty uchwałą Nr XXIV/616/12 Sejmiku Województwa Dolnośląskiego z dnia 27 czerwca 2012 r. *Wojewódzki Plan Gospodarki Odpadami Województwa Dolnośląskiego 2012* opublikowany został w Dzienniku Urzędowym Województwa Dolnośląskiego dnia 31 sierpnia 2012 r. pod poz. 3039.

Jako cel podstawowy *Programu* w zakresie gospodarki odpadami zawierającymi azbest wskazano bezpieczne dla ludzi wyeliminowanie ich ze środowiska poprzez unieszkodliwienie. Mają temu służyć następujące cele krótkoterminowe:

- przeprowadzenie pełnej inwentaryzacji rodzaju, ilości oraz miejsc występowania azbestu, aktualizowanej rokrocznie zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa,
- zwiększenie świadomości społeczeństwa województwa na temat szkodliwości azbestu i konieczności jego eliminowania ze środowiska,
- sukcesywne i bezpieczne dla środowiska oraz zdrowia mieszkańców usuwanie wyrobów zawierających azbest z obszaru województwa,
- zapewnienie finansowania usuwania wyrobów zawierających azbest,
- zapewnienie na terenie województwa wystarczającej pojemności składowisk do składowania odpadów zawierających azbest.

Zgodnie z zapisami *Programu*, na podstawie informacji uzyskanych z Urzędów Gmin oraz Urzędu Marszałkowskiego Województwa Dolnośląskiego oszacowano, że na terenie województwa znajduje się 286.367,09 m², 20.110,98 Mg oraz 30.068,90 mb wyrobów azbestowych, będących w posiadaniu osób prawnych. Największe ilości azbestu znajdują się na terenie gmin Wisznia Mała, Legnica, Wrocław, a także Bogatynia i Wałbrzych. W zakresie materiałów azbestowych, będących własnością osób fizycznych ich ilość na terenie

województwa wynosi 2.629.116,31 m² oraz 4.138,13 Mg. Największe skupienie tego rodzaju wyrobów występuje na terenie gmin: Bystrzyca Kłodzka, Trzebnica, Jelenia Góra, Wrocław, Radków oraz Głogów. Ponadto 448.756,5 m² i 49,75 Mg wyrobów zawierających azbest w województwie dolnośląskim jest wykorzystywanych przez osoby prawne. W związku z powyższym łączną ilość materiałów zawierających azbest na terenie województwa dolnośląskiego określono na ok. 3.121.229,57 m², 24.298,86 Mg i 30.068,9 mb.

Według zapisów Programu w 2010 r. unieszkodliwiono poprzez składowanie 3.933,778 Mg materiałów zawierających azbest.

W zakresie zagospodarowania wyrobów zawierających azbest za największy problem uznano brak pełnej i rzetelnej inwentaryzacji dotyczącej ilości, lokalizacji i stanu tych wyrobów, a także niepełne informacje w zakresie ilości materiałów unieszkodliwionych. W przypadku przyspieszonego procesu usuwania tego typu odpadów problemem może stać się również niedostateczna pojemność istniejących składowisk przyjmujących odpady zawierające azbest.

Prognoza wytwarzania odpadów azbestowych zawarta w *Programie* przewiduje, że największe ilości tych odpadów będą wytwarzane w roku 2012, tj. ok. 204,1 tys. m² oraz 1.697 Mg, a także 2.104,82 mb. W późniejszych latach wytwarzanie odpadów azbestu szacuje się na ok. 100 tys. rocznie. Koszt realizacji zadań związanych z sukcesywną aktualizacją inwentaryzacji budynków i urządzeń zawierających azbest celem ich bezpiecznego usunięcia w latach 2012-2023 oszacowano na 1,7 mln zł, natomiast na budowę i rozbudowę istniejących składowisk do składowania odpadów zawierających azbest planuje się przeznaczyć 9 mln zł.

1.3. Azbest, właściwości i zastosowanie

Azbesty są minerałami naturalnie występującymi w przyrodzie, należącymi do dwóch grup: azbestów serpentynowych i azbestów amfibolowych. Do grupy serpentynów należy azbest chryzotylowy (azbest biały), natomiast w grupie azbestów amfibolowych znaczenie mają dwie odmiany: azbest amozytowy (azbest brązowy) i azbest krokidolitowy (azbest niebieski). Wszystkie odmiany azbestu krystalizowały się w postaci cienkich, wydłużonych monokryształów, których długość może niekiedy dochodzić do kilkudziesięciu centymetrów.

Z punktu widzenia chemicznego, azbesty są uwodnionymi krzemianami magnezu:

chryzotyl	$Mg_6[(OH)_8Si_4O_{10}]$
krokidolit	$Na_2Fe_3Fe_2[(OH)Si_4O_{11}]_2$
amozyt	$(Fe,Mg)_7[(OH)Si_4O_{11}]_2$
antiofillit	$(Mg,Fe)_7[(OH)Si_4O_{11}]_2$
tremolit	$Ca_2Mg_5[(OH)Si_4O_{11}]_2$

aktynolit $\text{Ca}_2(\text{Mg})[(\text{OH})\text{Si}_4\text{O}_{11}]_2$

Azbest chryzotylowy krystalizuje się w postaci rurek, a azbesty amfibolowe przyjmują formę grubszych, pręcikowatych kryształów. Włókna azbestu są wiązkami zbudowanymi z dużej liczby (nawet do kilku tysięcy, a niekiedy nawet kilkudziesięciu tysięcy) włókien elementarnych. W tych wiązkach pojedyncze kryształy azbestu są spojone za pomocą węglanu wapniowego.

Największe zastosowanie przemysłowe miał azbest serpentynowy (chryzotylowy), tworzący cienkie żyły w serpentynitach, o giętkich włóknach (do 0,1 μm grubości), odpornych na działanie czynników chemicznych, wysokich temperatur oraz na ścieranie, a także źle przewodzących ciepło i elektryczność. Używany był do wyrobu tkanin ogniotrwałych, okładzin ciernych, szczęk hamulcowych, farb ogniotrwałych, materiałów izolacyjnych oraz niepalnych materiałów budowlanych.

Azbest amfibolowy charakteryzuje się dużą kwasoodpornością. Jest znacznie mniej rozpowszechniony w przyrodzie. Wykorzystywany był w przemyśle chemicznym.

Pomimo, iż występowanie azbestu w przyrodzie jest stosunkowo powszechne, tylko w kilku miejscach na świecie prowadzona była eksploatacja azbestu na skalę przemysłową. Polska nie posiada złóż azbestu nadających się do eksploatacji przemysłowej.

Wyrób zawierający azbest to każdy wyrób, w którym zawartość azbestu jest równa lub większa od 0,1%. Wyroby azbestowe klasyfikowane są w dwóch klasach, biorąc pod uwagę kryterium zawartości azbestu, stosowane spoiwo oraz gęstość objętościową wyrobu:

1. klasa I (wyroby miękkie), których gęstość objętościowa jest mniejsza niż 1.000 kg/m^3 , zawierające powyżej 20% (do 100% azbestu). Wyroby te łatwo ulegają uszkodzeniom mechanicznym, czemu towarzyszy znaczna emisja włókien azbestu do otoczenia. Najczęściej stosowane w tej klasie były wyroby tekstylne z azbestu, używane przez pracowników w celach ochronnych, koce gaśnicze, szczeliwa plecione, tektury uszczelkowe, materiały i wykładziny cierne.
2. klasa II (wyroby twarde), których gęstość objętościowa jest większa niż 1.000 kg/m^3 , zawierające poniżej 20% azbestu. W wyrobach tych włókna azbestowe są mocno związane, a w przypadku mechanicznego uszkodzenia, np. pęknięcia, ma miejsce stosunkowo niewielka emisja azbestu do otoczenia w porównaniu z wyrobami klasy I. Niebezpieczeństwo dla zdrowia ludzi i środowiska stwarza mechaniczna obróbka tych wyrobów oraz rozbijanie w wyniku zrzucania w trakcie prac remontowych¹.

¹ „Zbiór przepisów i procedur dotyczących bezpiecznego postępowania z wyrobami zawierającymi azbest”, Ministerstwo Gospodarki, Warszawa, 2001

Wyroby azbestowe znalazły zastosowanie m.in. w budownictwie mieszkaniowym. W pokryciach dachowych wykorzystano płyty faliste, płyty prasowane typu karo oraz gąsior, a w elewacjach stosowano następujące materiały:

- płyty barwne, autoklawizowane typu acekol, kolorys, pikolorys,
- płyty azbestowo-cementowe, prasowane, płaskie, okładzinowe,
- płyty lignocementowe modyfikowane,
- płyty prasowane typu karo.

W konstrukcji sufitów podwieszanych, słupów i rygli, ścian osłonowych, obudów szybów dźwigowych i ścian klatek schodowych wykorzystywano płyty ogniochronne wykonane z wyrobów zawierających azbest („sokalit”, „pyral”, tynki z dodatkiem azbestu i natryski masy ogniochronnej), a jako izolacje termiczne (ognioodporne) i akustyczne w obiektach użyteczności publicznej stosowano tynki z dodatkiem azbestu oraz natryskowe masy ogniochronne.

Rury wykonane z wyrobów zawierających azbest wykorzystywano jako rury ciśnieniowe w wodociągach oraz rury grawitacyjne w kanalizacji.

W ciepłownictwie zastosowano miękkie wyroby azbestowe, tj.:

- szczeliwa azbestowo-kauczukowe („polonit”, „gambit”),
- płaszcze azbestowo-cementowe o zawartości azbestu powyżej 50% i płaszcze azbestowo-gipsowe,
- sznury i tektury azbestowe.

Szczeliwa azbestowo-kauczukowe „polonit” stosowano jako płyty i uszczelki do połączeń armatury prowadzącej wodę o wysokich parametrach lub parę, gazy obojętne i aktywne, roztwory soli nieorganicznych i organicznych. Szczeliwa azbestowo-cementowe „gambit” stosowano jako płyty i uszczelki do uszczelniania stałych elementów maszyn i urządzeń pracujących w środowiskach, w których występuje para wodna, woda i wysoka temperatura do 500°C.²

1.4. Szkodliwy wpływ azbestu na zdrowie człowieka

Chorobotwórcze działanie azbestu jest wynikiem wdychania włókien zawieszonych w powietrzu. Szczególną cechą azbestu jest to, że włókna gromadzą się i pozostają w tkance płucnej w ciągu całego życia. Zmiany chorobowe mogą pojawić się po kilku lub nawet kilkudziesięciu latach.

Biologiczna agresywność pyłu azbestowego jest zależna od stopnia penetracji i ilości

² Gminny plan usuwania wyrobów zawierających azbest – wzór, Ministerstwo Gospodarki, Warszawa, 2007

włókien, zatrzymanych w dolnej części układu oddechowego. Wynika to głównie z fizycznych i aerodynamicznych cech włókien. Duże znaczenie ma średnica włókien. Włókna cienkie, o średnicy poniżej 3 mikrometrów, przenoszone są łatwiej i docierają do końcowych odcinków dróg oddechowych, a włókna grube, o średnicy powyżej 5 mikrometrów, zatrzymują się w górnych odcinkach dróg oddechowych. Skręcone włókna chryzotyłu o dużej średnicy, mają tendencję do zatrzymywania się wyżej, w porównaniu z igłowymi włóknami azbestów amfibolowych, z łatwością przenikających do obwodowych części płuc.

Największe zagrożenie dla organizmu ludzkiego stanowią włókna respirabilne, dostające się z powietrzem do pęcherzyków płucnych, o średnicy mniejszej od 3 mikrometrów. Według danych zawartych w publikacjach Światowej Organizacji Zdrowia, najważniejszą cechą determinującą zdolność włókien do wywołania nowotworów są ich fizyczne wymiary, czyli średnica poniżej 3 mikrometrów oraz długość powyżej 5 mikrometrów. Nie istnieją dowody, że jeden z typów azbestu niesie ze sobą większe ryzyko zachorowań niż inny, więc wszystkie typy azbestu traktowane są jako powodujące takie samo ryzyko raka płuca. Pomimo istnienia normatywów stężenia włókien azbestu w powietrzu, nie można określić dawki progowej pyłu dla rakotwórczego działania azbestu³.

Pomiędzy pierwszym narażeniem a pojawieniem się objawów chorobowych związanych z ekspozycją na azbest najczęściej mija długi okres czasu, co oznacza, że aktualnie wykrywane są skutki zdarzeń, które miały miejsce 20-40 lat temu. Główną patologią zawodową pracowników zakładów przetwarzających azbest jest azbestoza, czyli śródmiąższowe zwłóknienie tkanki płucnej. Włókna azbestowe mogą zalegać w tkance płucnej przez długi okres, a proces zwłóknieniowy może pojawić się po wielu latach od ustania narażenia. Pylica azbestowa może zwiększyć wystąpienie raka płuca i międzybłoniaka opłucnej lub otrzewnej.

Rak płuca jest najbardziej powszechnym nowotworem złośliwym powodowanym przez azbest. Zagrożenie wystąpieniem raka płuca w badanych populacjach, zawodowo narażonych na pył azbestu wykazuje duże zróżnicowanie w zależności od typu włókna, technologii przetwórstwa, zawartości włókien respirabilnych w pyle, średnicy, długości, kształtu włókna, stężenia pyłu, liczby lat pracy w warunkach natężenia i ogólnej dawki pyłu⁴. Oba nowotwory, zarówno rak płuca, jak i międzybłoniak opłucnej, rozwijają się gwałtownie i charakteryzują się krótką przeżywalnością.

Nadal istnieje ryzyko narażenia na kontakt z wyrobami zawierającymi azbest w budynkach, urządzeniach i instalacjach poprzez:

- niewłaściwe składowanie odpadów azbestowych,

³ „Azbest. Ekspozycja zawodowa i środowiskowa.”, pod red. Neonili Szeszeni-Dąbrowskiej, Łódź, 2004

⁴ Tamże

- użytkowanie wyrobów azbestowych, prowadzące do zanieczyszczenia powietrza pyłem azbestowym np. w wyniku: korozji i mechanicznych uszkodzeń płyt azbestowo-cementowych, ścierania tarcz sprzęgłowych i hamulcowych,
- niewłaściwe usuwanie z dachów i elewacji wyrobów zawierających azbest,
- powietrze z urządzeń grzewczych, wentylacyjnych, klimatyzacyjnych i izolacji zawierających azbest.

2. Prawne aspekty użytkowania i usuwania wyrobów zawierających azbest

Azbest jako substancja szczególnie niebezpieczna

W ustawie z dnia 27 kwietnia 2001 r. - Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2013 r. poz. 1232 i 1238 oraz z 2014 r. poz. 40 i poz. 47) zabroniono wprowadzania do obrotu lub ponownego wykorzystywania substancji stwarzających szczególne zagrożenie dla środowiska, w tym azbestu.

Substancje stwarzające szczególne zagrożenie dla środowiska powinny być wykorzystywane, przemieszczane i eliminowane przy zachowaniu środków ostrożności, a instalacje lub urządzenia, w których jest lub był wykorzystywany azbest, powinny zostać oczyszczone lub unieszkodliwione. Do instalacji lub urządzeń, co do których istnieje podejrzenie, iż były w nich wykorzystywane substancje stwarzające szczególne zagrożenie dla środowiska, stosuje się wymagania dotyczące postępowania z instalacjami i urządzeniami, w których były lub są wykorzystywane te substancje.

Na mocy Rozporządzenia Ministra Gospodarki z dnia 13 grudnia 2010 r. w sprawie wymagań w zakresie wykorzystywania wyrobów zawierających azbest oraz wykorzystywania i oczyszczania instalacji lub urządzeń, w których były lub są wykorzystywane wyroby zawierające azbest (Dz. U. z 2011 r. Nr 8, poz. 31), wyroby zawierające azbest mogą być wykorzystywane w sposób niestwarzający zagrożenia dla zdrowia ludzi i środowiska w terminie do **dnia 31 grudnia 2032 r.**

W Rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 27 września 2001 r. w sprawie katalogu odpadów (Dz. U. Nr 112, poz. 1206) azbest jako składnik odpadów został zaliczony do kategorii odpadów niebezpiecznych (C25). Odpady azbestowe zostały umieszczone w następujących grupach:

- 06 07 01* Odpady azbestowe z elektrolizy
- 06 13 04* Odpady z przetwarzania azbestu
- 10 11 81* Odpady zawierające azbest
- 10 13 09* Odpady zawierające azbest z produkcji elementów cementowo-azbestowych

- 15 01 11* Opakowania z metali zawierające niebezpieczne porowate elementy wzmocnienia konstrukcyjnego (np. azbest), włącznie z pustymi pojemnikami ciśnieniowymi
- 16 01 11* Okładziny hamulcowe zawierające azbest
- 16 02 12* Zużyte urządzenia zawierające wolny azbest
- 17 06 01* Materiały izolacyjne zawierające azbest
- 17 06 05* Materiały konstrukcyjne zawierające azbest

Obowiązki właściciela nieruchomości

Wyroby zawierające azbest, instalacje lub urządzenia zawierające azbest, drogi utwardzone odpadami zawierającymi azbest, rury azbestowo-cementowe oraz usunięte wyroby zawierające azbest powinny być inwentaryzowane poprzez sporządzenie spisu z natury⁵. Wykorzystujący wyroby azbestowe powinien ująć wynik inwentaryzacji w „Informacji o wyrobach zawierających azbest” (załącznik 2). Corocznie w terminie **do dnia 31 stycznia** osoba fizyczna, nieprowadząca działalności gospodarczej, powinna przedłożyć wynik inwentaryzacji odpowiednio wójtowi, burmistrzowi lub prezydentowi miasta, a przedsiębiorcy i osoby fizyczne, prowadzące działalność gospodarczą - właściwemu marszałkowi województwa.

Właściciel, użytkownik wieczysty lub zarządca nieruchomości, a także obiektu, urządzenia budowlanego, instalacji przemysłowej lub innego miejsca zawierającego azbest, powinien przeprowadzić kontrole stanu wyrobów azbestowych w terminach wynikających z oceny stanu tych wyrobów. Z przeprowadzonej kontroli okresowej powinna zostać sporządzona „Ocena stanu i możliwości bezpiecznego użytkowania wyrobów zawierających azbest” (załącznik 3)⁶. Wyroby zakwalifikowane, na podstawie przeprowadzonej oceny, do usunięcia, powinny zostać usunięte, a wyroby niezakwalifikowane do usunięcia - winny być odpowiednio zabezpieczone. Po dokonaniu zabezpieczenia należy ponownie wykonać ocenę w ciągu 30 dni.

Instalacje lub urządzenia zawierające azbest oraz użytkowane bez zabezpieczenia drogi i pozostawione w ziemi, wyłączone z użytkowania, rury azbestowo-cementowe powinny zostać oznakowane⁷. W przypadku braku możliwości trwałego umieszczenia oznakowania na instalacji lub urządzeniu zawierającym azbest, oznakowanie powinno być umieszczone w widocznym miejscu, w każdym pomieszczeniu, w którym taka instalacja

⁵ Rozporządzenie Ministra Gospodarki z dnia 13 grudnia 2010 r. w sprawie wymagań w zakresie wykorzystywania wyrobów zawierających azbest oraz wykorzystywania i oczyszczania instalacji lub urządzeń, w których były lub są wykorzystywane wyroby zawierające azbest

⁶ Rozporządzenie Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 2 kwietnia 2004 r. w sprawie sposobów i warunków bezpiecznego użytkowania i usuwania wyrobów zawierających azbest (zm. Rozporządzeniem Ministra Gospodarki z dnia 5 sierpnia 2010 r.)

⁷ Rozporządzenie Ministra Gospodarki z dnia 13 grudnia 2010 r. w sprawie wymagań w zakresie wykorzystywania wyrobów zawierających azbest oraz wykorzystywania i oczyszczania instalacji lub urządzeń, w których były lub są wykorzystywane wyroby zawierające azbest

lub urządzenie się znajdują, dodając ostrzeżenie „Pomieszczenie zawiera azbest”.

Oznakowanie rur azbestowo-cementowych umieszcza się na stałych elementach nadpoziomowych instalacji.

Obowiązki jednostek samorządu terytorialnego

Jednostki samorządu terytorialnego powinny corocznie w terminie **do 31 stycznia** przedkładać marszałkowi województwa „Informacje o wyrobach zawierających azbest” (załącznik 2) sporządzone dla obiektów własnych, w których użytkowane są wyroby azbestowe. Inne obowiązki zostały określone powyżej.

Jednostki samorządu terytorialnego powinny oznakować drogi utwardzone odpadami zawierającymi azbest na elementach pionowych na całym odcinku drogi, po każdym skrzyżowaniu z inną drogą. Drogi zabezpieczone nie podlegają oznakowaniu po potwierdzeniu braku emisji włókien azbestu z odpadów zawierających azbest wykorzystanych do utwardzenia drogi zabezpieczonej. Wzór oznakowania został zamieszczony w załączniku 1.

W urzędzie gminy oraz na stronie internetowej urzędu powinna być ogólnie dostępna informacja o rozmieszczeniu dróg zabezpieczonych oraz dróg utwardzonych odpadami zawierającymi azbest.

Wójt, burmistrz lub prezydent miasta powinien przedkładać marszałkowi województwa **do 31 marca** za poprzedni rok kalendarzowy (załącznik 4), informację o rodzaju, ilości i miejscach występowania substancji stwarzających szczególne zagrożenie dla środowiska w formie elektronicznej, na informatycznych nośnikach danych w rozumieniu art. 3 pkt 1 ustawy z dnia 17 lutego 2005 r. o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne (Dz. U. Nr 64, poz. 565 z późn. zm.)⁸.

Na podstawie zapisów §4 ust. 2 rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 20 grudnia 2012 r. zmieniającego rozporządzenie w sprawie sposobu przedkładania marszałkowi województwa informacji o rodzaju, ilości i miejscach występowania substancji stwarzających szczególne zagrożenie dla środowiska (Dz. U. z 2013 r., poz. 24) informacje dotyczące wyrobów zawierających azbest są bezpośrednio wprowadzane przez wójta, burmistrza, prezydenta miasta do bazy azbestowej administrowanej przez ministra właściwego do spraw gospodarki, dostępnej za pośrednictwem sieci internet pod adresem www.bazaazbestowa.gov.pl.

⁸Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 20 grudnia 2012 r., zmieniające rozporządzenie w sprawie sposobu przedkładania marszałkowi województwa informacji o rodzaju, ilości i miejscach występowania substancji stwarzających szczególne zagrożenie dla środowiska

Jednocześnie, rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 20 grudnia 2012 r. w sprawie sposobu prowadzenia przez marszałka województwa rejestru wyrobów zawierających azbest (Dz. U. z 2013 r., poz. 25) określa, iż rejestr ten jest prowadzony przez marszałków w formie elektronicznej przy użyciu systemu teleinformatycznego w rozumieniu art. 3 pkt 3 ww. ustawy z dnia 17 lutego 2005 r. o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne i stanowi integralną część bazy azbestowej dostępnej pod adresem www.bazaazbestowa.gov.pl. Prowadzenie rejestru w formie określonej w ww. rozporządzeniu umożliwia gromadzenie i przetwarzanie informacji na poziomie gminnym, powiatowym i wojewódzkim oraz graficzne przedstawienie tych informacji, w szczególności poprzez dokonywanie wizualizacji i analiz porównawczych. System zapewnia także aktualizację informacji dotyczących województw, powiatów, gmin, miejscowości i ulic zgodnie z rejestrem TERYT, bezpieczeństwo i ochronę zawartych w nim informacji.

Obowiązki wykonawcy prac polegających na usuwaniu wyrobów azbestowych

Obowiązki wykonawcy prac polegających na usuwaniu wyrobów azbestowych wynikają z:

1. *Ustawy z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach* (Dz. U. z 2013 r., poz. 21) w zakresie postępowania z wytworzonymi odpadami,
2. *Rozporządzenia Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 2 kwietnia 2004 r. w sprawie sposobów i warunków bezpiecznego użytkowania i usuwania wyrobów zawierających azbest* (Dz. U. Nr 71, poz. 649 z późn. zm.).

Wytwórca odpadów, który prowadzi działalność polegającą na świadczeniu usług w zakresie budowy, rozbiórki, remontu obiektów, czyszczenia zbiorników lub urządzeń oraz sprzątania, konserwacji i napraw, a więc także firmy świadczące usługi w zakresie usuwania azbestu (poza instalacjami), w świetle ustawy z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach, nie jest już zobowiązany do uzyskania decyzji zatwierdzającej program gospodarki odpadami, a także program gospodarki odpadami niebezpiecznymi. Na mocy ustawy ww. decyzje, wydane na podstawie przepisów dotychczasowych wygasły, natomiast pozwolenia na wytwarzanie odpadów, wydane na podstawie przepisów dotychczasowych, zachowują ważność na okres, na jaki zostały wydane⁹. Firmy świadczące usługi w zakresie usuwania azbestu zobowiązane są do przestrzegania przepisów ustawy z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach w zakresie postępowania z wytworzonymi odpadami. Ponadto, zgodnie z zapisami art. 66 oraz 75 ww. ustawy firmy te mają obowiązek prowadzenia ewidencji odpadów, a także rocznego składania właściwemu marszałkowi sprawozdania o wytwarzanych odpadach i gospodarowaniu odpadami (do 15 marca za poprzedni rok kalendarzowy). Ewidencję odpadów prowadzi się z zastosowaniem kart ewidencji odpadów i kart przekazania odpadów.

⁹Zgodnie z art. 231 ustawy z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach, Dz. U. z 2013 r., poz. 21.

Wykonawca prac polegających na zabezpieczaniu i usuwaniu wyrobów zawierających azbest, zobowiązany jest ponadto do przeszkolenia przez uprawnioną instytucję zatrudnianych pracowników, osób kierujących lub nadzorujących prace w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy przy zabezpieczaniu i usuwaniu tych wyrobów oraz przestrzegania procedur dotyczących bezpiecznego postępowania, posiadania niezbędnego wyposażenia technicznego i socjalnego oraz opracowania przed rozpoczęciem prac szczegółowego planu prac usuwania wyrobów zawierających azbest, obejmującego w szczególności:

- a) identyfikację azbestu w przewidzianych do usunięcia materiałach, na podstawie udokumentowanej informacji od właściciela lub zarządcy obiektu albo też na podstawie badań przeprowadzonych przez laboratorium wyposażone w sprzęt umożliwiający ich prawidłową analizę i zdolne do stosowania odpowiedniej techniki identyfikacyjnej,
- b) informacje o metodach wykonywania planowanych prac,
- c) zakres niezbędnych zabezpieczeń pracowników oraz środowiska przed narażeniem na szkodliwość emisji azbestu,
- d) ustalenie niezbędnego dla rodzaju wykonywanych prac monitoringu powietrza¹⁰.

Wykonawca prac polegających na zabezpieczeniu lub usunięciu wyrobów zawierających azbest z miejsca, obiektu, urządzenia budowlanego lub instalacji przemysłowej, a także z terenu prac obowiązany jest także do zgłoszenia zamiaru przeprowadzenia tych prac właściwemu organowi nadzoru budowlanego, właściwemu okręgowemu inspektorowi pracy oraz właściwemu państwowemu inspektorowi sanitarnemu w terminie co najmniej 7 dni przed rozpoczęciem prac.

W celu zapewnienia warunków bezpiecznego usuwania wyrobów zawierających azbest z miejsca ich występowania, wykonawca prac obowiązany jest do:

1. izolowania od otoczenia obszaru prac przez stosowanie osłon zabezpieczających przenikanie azbestu do środowiska,
2. ogrodzenia terenu prac z zachowaniem bezpiecznej odległości od traktów komunikacyjnych dla osób pieszych, nie mniejszej niż 1 m, przy zastosowaniu osłon zabezpieczających przed przenikaniem azbestu do środowiska,
3. umieszczenia w strefie prac w widocznym miejscu tablic informacyjnych o następującej treści: „Uwaga! Zagrożenie azbestem”; w przypadku prowadzenia prac z wyrobami zawierającymi krokidolit treść tablic informacyjnych powinna być następująca: „Uwaga! Zagrożenie azbestem – krokidolitem”,
4. zastosowania odpowiednich środków technicznych ograniczających do minimum

¹⁰ Rozporządzenie Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 2 kwietnia 2004 r. w sprawie sposobów i warunków bezpiecznego użytkowania i usuwania wyrobów zawierających azbest (zm. Rozporządzeniem Ministra Gospodarki z dnia 5 sierpnia 2010 r.)

emisję azbestu do środowiska,

5. zastosowania w obiekcie, gdzie prowadzone są prace, odpowiednich zabezpieczeń przed pyleniem i narażeniem na azbest, w tym uszczelnienia otworów okiennych i drzwiowych, a także innych zabezpieczeń przewidzianych w planie bezpieczeństwa i ochrony zdrowia,
6. codziennego usuwania pozostałości pyłu azbestowego ze strefy prac przy zastosowaniu podciśnieniowego sprzętu odkurzającego lub metodą czyszczenia na mokro,
7. izolowania pomieszczeń, w których zostały przekroczone dopuszczalne wartości stężeń pyłu azbestowego dla obszaru prac, w szczególności izolowania pomieszczeń w przypadku prowadzenia prac z wyrobami zawierającymi krokidolit,
8. stosowania zespołu szczelnych pomieszczeń, w których następuje oczyszczenie pracowników z azbestu, przy usuwaniu pyłu azbestowego przekraczającego dopuszczalne wartości stężeń,
9. zapoznania pracowników bezpośrednio zatrudnionych przy pracach z wyrobami zawierającymi azbest lub ich przedstawicieli z planem prac, a w szczególności z wymogami dotyczącymi bezpieczeństwa i higieny pracy w czasie wykonywania prac.

Prace związane z usuwaniem wyrobów zawierających azbest powinny być prowadzone w sposób uniemożliwiający emisję azbestu do środowiska. Po wykonaniu prac, wykonawca ma obowiązek złożenia właścicielowi, użytkownikowi wieczystemu lub zarządcy pisemnego oświadczenia o prawidłowości wykonania prac oraz o oczyszczeniu terenu z pyłu azbestowego, z zachowaniem właściwych przepisów technicznych i sanitarnych. Oświadczenie to powinno być przechowywane przez okres co najmniej 5 lat.

Do transportu wyrobów i odpadów zawierających azbest stosuje się przepisy:

1. Ustawy z dnia 19 sierpnia 2011 r. o przewozie towarów niebezpiecznych (Dz. U., Nr 227, poz. 1367 z późn. zm.),
2. Rozporządzenia Ministra Transportu, Budownictwa i Gospodarki Morskiej z dnia 15 lutego 2012 r. w sprawie świadectwa dopuszczenia pojazdu ADR (Dz. U., poz. 192),
3. Rozporządzenia Ministra Transportu, Budownictwa i Gospodarki Morskiej z dnia 15 lutego 2012 r. w sprawie egzaminów dla kierowców przewożących towary niebezpieczne (Dz. U., poz. 191).

Wyroby i odpady zawierające azbest powinny zostać odpowiednio oznakowane, a transport wyrobów i odpadów zawierających azbest, należy wykonać w sposób uniemożliwiający emisję azbestu do środowiska. Przed załadowaniem przygotowanych odpadów zawierających azbest środek transportu powinien być oczyszczony z elementów umożliwiających uszkodzenie opakowań w trakcie transportu. Ładunek odpadów

zawierających azbest powinien być tak umocowany, aby w trakcie transportu nie był narażony na wstrząsy, przewracanie lub wypadnięcie z pojazdu.¹¹

Składowanie odpadów zawierających azbest

Odpady zawierające azbest powinny być składowane na składowiskach odpadów niebezpiecznych lub na wydzielonych częściach składowisk odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne albo na podziemnych składowiskach odpadów niebezpiecznych¹².

Składowiska odpadów niebezpiecznych lub wydzielone części na terenie składowisk odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne, przeznaczone do wyłącznego składowania odpadów niebezpiecznych, pochodzących z budowy, remontu i rozbiórki obiektów budowlanych oraz infrastruktury drogowej, wymienionych w katalogu odpadów, oznaczonych kodami: 17 06 01* materiały izolacyjne zawierające azbest lub 17 06 05* materiały konstrukcyjne zawierające azbest, powinny być budowane w specjalnie wykonanych zagłębieniach terenu ze ścianami bocznymi zabezpieczonymi przed osypywaniem się. Odpady składowane są w opakowaniu, w którym zostały dostarczone na składowisko odpadów. Każdorazowo po umieszczeniu odpadów na składowisku odpadów ich powierzchnię zabezpiecza się przed emisją pyłów przez przykrycie izolacją syntetyczną lub warstwą ziemi. Na składowisku odpadów lub kwaterze nie prowadzi się robót mogących powodować uwolnienie włókien. Składowanie odpadów należy zakończyć na poziomie 2 m poniżej poziomu terenu otoczenia, a następnie składowisko odpadów powinno zostać wypełnione ziemią do poziomu terenu.

Na składowiskach odpadów niebezpiecznych lub na ich wydzielonych częściach na terenie składowisk odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne, przeznaczonych do wyłącznego składowania odpadów, o których mowa wyżej, po wypełnieniu składowiska warstwą ziemi, nie mogą być budowane budynki, wykonywane wykopy, instalacje naziemne i podziemne ani nie mogą być prowadzone roboty naruszające strukturę tego składowiska odpadów¹³.

¹¹ Tamże

¹² Tamże

¹³ Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 30 kwietnia 2013 r. w sprawie składowisk odpadów, Dz. U. z 2013 r., poz.523.

3. Inwentaryzacja wyrobów zawierających azbest na terenie Gminy Oława

3.1. Ogólna charakterystyka Gminy Oława

Gmina Oława leży na południu Polski, w województwie dolnośląskim. Gmina Oława jest gminą wiejską, jedną ze 169 gmin województwa dolnośląskiego, położoną w jego środkowo-wschodniej części oraz jedną z 4 gmin powiatu oławskiego i leży w jego południowej części¹⁴. Według dziesiętnego podziału regionalnego J. Kondrackiego obszar Gminy Oława położony jest w zasięgu czterech mezoregionów fizycznogeograficznych: Pradoliny Wrocławskiej, Równiny Kąckiej, Równiny Grodkowskiej, Równiny Namysłowskiej¹⁵.

Gmina zajmuje powierzchnię 233,9 km². Graniczy z miastem Oława oraz gminami: Skarbimierz, Lubsza, Wiązów, Domaniów, Święta Katarzyna, Jelcz-Laskowice i Czernica. Gmina Oława obejmuje terytorium 33 sołectw, które są jednostkami pomocniczymi gminy. Są to: Bolechów, Bystrzyca, Chwalibożyce, Drzemlikowice, Gać, Gaj Oławski, Godzikowice, Godzinowice, Jaczkowice, Janików, Jankowice, Jankowice Małe, Lizawice, Marcinkowice, Marszowice, Maszków, Miłonów, Niemil, Niwnik, Oleśnica Mała, Osiek, Owczary, Psary, Siecieborowice, Siedlce, Sobocisko, Stanowice, Stary Górnik, Stary Otok, Ścinawa, Ścinawa Polska, Zabardowice, Zakrzów¹⁶. Teren gminy zamieszkuje 15.036 osób (wg GUS, stan na 31 grudnia 2013 r.), w tym 7.414 mężczyzn i 7.622 kobiety¹⁷.

Na terenie Gminy funkcjonuje 1.208 podmiotów gospodarczych, w tym 12 w sektorze publicznym i 1.196 w sektorze prywatnym. W ramach sektora prywatnego większość stanowią osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą (1.010 podmiotów). Ponadto są to: 73 spółki handlowe, 26 spółek handlowych z udziałem kapitału zagranicznego, 8 spółdzielni, 2 fundacje, 27 stowarzyszeń i organizacji społecznych¹⁸. Dogodne położenie w sąsiedztwie aglomeracji wrocławskiej, 16 km na południowy wschód od jej centrum, przy międzynarodowej trasie A4 i drodze krajowej nr 94 oraz ważnych szlakach kolejowych i wodnych, powoduje, że gmina jest niezwykle atrakcyjna dla inwestorów. Centrum przemysłowo-usługowym są Strefy Aktywności Gospodarczej w Stanowicach i Godzikowicach, gdzie powstają zakłady z kapitałem krajowymi zagranicznym. Gmina Oława jest właścicielem dwóch kompleksów inwestycyjnych. Są to tereny położone w Strefie Rozwoju Gospodarczego w Stanowicach oraz teren inwestycyjny w Godzikowicach położony w granicach Podstrefy Oława III Wałbrzyskiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej "INVEST-PARK"¹⁹.

¹⁴ www.gminaolawa.pl

¹⁵ Program Ochrony Środowiska Gminy Oława

¹⁶ Tamże

¹⁷ www.stat.gov.pl

¹⁸ Tamże

¹⁹ Program Ochrony Środowiska Gminy Oława

Długość sieci wodociągowej w Gminie wynosi 62,7 km i obejmuje 82,3% mieszkańców. Z sieci kanalizacyjnej o długości 114,4 km korzysta 37,7% mieszkańców²⁰. Gmina Oława jest tylko częściowo skanalizowana i nie posiada spójnego systemu kanalizacji i oczyszczania ścieków bytowo-gospodarczych. Ze względu na słabo rozbudowany układ sieci kanalizacyjnej, ścieki na terenie gminy gromadzone są przede wszystkim w zbiornikach bezodpływowych tzw. szambach i okresowo wywożone taborem asenizacyjnym do oczyszczalni²¹.

Gmina Oława należy do zlewni rzeki Oławy. Jedynie jej północno-wschodnia część, odcięta korytem rzeki Odry, należy do zlewni Smortawy. Sieć wód powierzchniowych gminy jest gęsta i bogata, w szczególności w zasięgu pradoliny i doliny Oławy. Oprócz koryt głównych cieków – Odry i Oławy – występuje tam gęsta sieć cieków drobniejszych, kanałów i rowów melioracyjnych oraz licznych starorzeczy²².

Powierzchnia użytków rolnych w gminie wynosi 15.694 ha, w tym grunty orne – 14.394 ha, sady – 154 ha, łąki – 838 ha, pastwiska – 308 ha. Lesistość Gminy wynosi 19,8%²³. Gmina ma charakter rolniczo-leśny, lecz nie brakuje tu miejsc do wypoczynku i rekreacji, charakteryzujących się szczególnymi walorami przyrodniczymi. Najcenniejsze przyrodniczo tereny wchodzą w skład doliny Odry i Smortawy, to obszary specjalnej ochrony ptaków Natura 2000 i „Grądy Odrzańskie”. W przyszłości planowane jest utworzenie Nadodrzańskiego Oławsko-Wrocławskiego Parku Krajobrazowego. Ponadto, Gmina Oława posiada na swoim terenie wiele cennych zabytków, na szczególną uwagę zasługują zespoły pałacowe w Oleśnicy Małej i Jakubowicach, a także zabytkowe kościoły i krzyże pokutne²⁴.

Gmina posiada rozwiniętą bazę oświatową. W gminie funkcjonują szkoły i przedszkole będące pod zarządem gminy Oława (7 jednostek – przedszkole, 4 szkoły podstawowe, gimnazjum i Zespół Szkół), szkoły i przedszkola prowadzone przez Stowarzyszenie na Rzecz Rozwoju Gminy Oława (5 jednostek), a także Punkt Przedszkolny w Drzemlikowicach prowadzony przez Fundację Edukacji Przedszkolnej, Niepubliczne Przedszkole *Smyk* w Sobocisku prowadzone przez PPHU "Arfit" Beata Woźniaczek, Niepubliczne Przedszkole *Kredka* w Stanowicach prowadzone przez Centrum Wczesnej Interwencji Beata Brzezińska²⁵. Organizacją życia kulturalnego na terenie gminy Oława zajmuje się Referat Kultury, Sportu i Rekreacji, a także Gminna Biblioteka Publiczna Gminy Oława z siedzibą w Bystrzycy wraz z filiami w Gaci, Godzikowicach, Marcinkowicach, Niemilu, Osieku i Owczarach. Na terenie Gminy działają dwa zespoły ludowe: Zespół Pieśni i Tańca POREBIOK i Dziecięcy Zespół Folklorystyczny MARCINKI²⁶.

²⁰ www.stat.gov.pl, stan na 31 grudnia 2012 r.

²¹ Program Ochrony Środowiska Gminy Oława

²² Tamże

²³ www.stat.gov.pl

²⁴ Program Ochrony Środowiska Gminy Oława

²⁵ www.gminaolawa.pl

²⁶ Tamże

3.2. Metodyka przeprowadzenia inwentaryzacji

W ramach opracowania *Programu usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Oława* przeprowadzona została inwentaryzacja obiektów budowlanych, w których są wykorzystywane wyroby azbestowo-cementowe. Inwentaryzacją nie zostały objęte wyroby zawierające azbest z klasy I (wyroby miękkie).

Inwentaryzacja została przeprowadzona w trakcie wizyt terenowych z wykorzystaniem podkładów mapowych. Zadaniem inspektorów terenowych było zaznaczenie na wydruku obiektów, które są pokryte płytami azbestowo-cementowymi. Adresy budynków (tam gdzie to było możliwe), w których wykorzystywane są wyroby azbestowo-cementowe, pozyskane zostały w terenie przez inspektorów terenowych.

W trakcie prac terenowych inspektorzy zgromadzili następujące dane dla każdego z obiektów pokrytych płytami azbestowo-cementowymi.

1. adres obiektu,
2. typ płyt azbestowo-cementowych, stanowiących pokrycie dachowe bądź elewację obiektów,
3. stopień nachylenia dachu spośród 2 następujących: płaski i skośny,
4. stan płyt azbestowo-cementowych (stopień pilności oceniony wizualnie),
5. funkcja budynku,
6. inne informacje.

Stan płyt azbestowo-cementowych został oceniony, z uwzględnieniem zapisów *Rozporządzenia Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 2 kwietnia 2004 r. w sprawie sposobów i warunków bezpiecznego użytkowania i usuwania wyrobów zawierających azbest* (Dz. U. Nr 71, poz. 649 z późn. zm.), na podstawie oceny punktowej podanych niżej parametrów:

- a) sposobu zastosowania azbestu,
- b) struktury powierzchni wyrobu z azbestem,
- c) możliwości uszkodzenia powierzchni wyrobu z azbestem,
- d) miejsca usytuowania wyrobu w stosunku do pomieszczeń użytkowych,
- e) wykorzystania miejsca /obiektu /urządzenia budowlanego /instalacji przemysłowej.

Powyższa ocena ma charakter uznaniowy i subiektywny. Nie zdejmuje ona z właścicieli nieruchomości obowiązku dokonania oceny stanu i możliwości bezpiecznego użytkowania wyrobów zawierających azbest. Obowiązki właściciela nieruchomości, zawierającej azbest, zostały opisane w rozdziale 2 *Prawne aspekty użytkowania i usuwania wyrobów zawierających azbest*.

Powierzchnia dachu pokrytego płytami azbestowo-cementowymi została obliczona w oprogramowaniu geoinformatycznym na podstawie obrysu podstawy budynku z uwzględnieniem informacji o stopniu nachylenia dachu. Analogicznie obliczana była powierzchnia elewacji na podstawie informacji o wysokości budynków, pozyskanych w trakcie prac terenowych. Szacunkowy błąd statystyczny przeliczenia powierzchni dachów i elewacji pokrytych płytami azbestowo-cementowymi może wynosić $\pm 10\%$.

W wyniku przeprowadzonych prac terenowych, kameralnych i z uwzględnieniem materiałów pozyskanych z Urzędu Gminy Oława została opracowana baza zawierająca następujące dane:

1. nazwy ulic,
2. numery porządkowe budynków,
3. typ płyt azbestowo-cementowych w odniesieniu do pojedynczego budynku,
4. stopień nachylenia dachu w odniesieniu do pojedynczego budynku,
5. stan płyt azbestowo-cementowych (stopień pilności usunięcia) w odniesieniu do pojedynczego budynku,
6. funkcja budynku w odniesieniu do pojedynczego budynku,
7. powierzchnie dachu / elewacji z płyt azbestowo-cementowych,
8. uwagi.

Wyniki prac inwentaryzacyjnych zostały zgromadzone w formie tabeli Excel.

3.3. Analiza wyników inwentaryzacji wyrobów azbestowo-cementowych na terenie Gminy Oława

Analizie zostały poddane wyniki inwentaryzacji własnej oraz inne informacje zgromadzone w trakcie opracowania *Programu*.

W dalszych analizach wykorzystano klasyfikację wyrobów i odpadów powstających z wyrobów, jednostki miary i przeliczniki przyjęte w bazie azbestowej (narzędziu do gromadzenia i przetwarzania informacji uzyskanych z inwentaryzacji wyrobów zawierających azbest, prowadzonym przez Ministerstwo Gospodarki).

3.3.1. Płyty azbestowo-cementowe stanowiące pokrycia dachowe obiektów budowlanych

Na podstawie danych zgromadzonych podczas inwentaryzacji oszacowano, iż powierzchnia pokryć dachowych wykonanych z płyt azbestowo-cementowych wynosi 101.689 m², a pokrycia azbestowo-cementowe wykonane są z płyt falistych i płaskich. Zgromadzono informacje dotyczące osób fizycznych i prawnych.

Tabela nr 1 *Płyty azbestowo-cementowe stanowiące pokrycia dachowe obiektów budowlanych*

Lp.	Typ	Kod wyrobu	Powierzchnia [m ²]	Masa [Mg]
1	płyty azbestowo-cementowe prasowane typu karo	W01	3 663	40
2	płyty azbestowo-cementowe faliste	W02	98 026	1 079
	Razem		101 689	1 119

Zinwentaryzowane płyty azbestowo-cementowe faliste stanowią 96% łącznej powierzchni płyt azbestowych na terenie Gminy. Łącznie spisanych zostało 1.119 Mg płyt stanowiących pokrycia dachowe obiektów budowlanych.

Szczegółowe zestawienie otrzymanych wyników inwentaryzacji wyrobów zawierających azbest zostały przedstawione w załączniku nr 7 do *Programu*.

3.3.2. Płyty azbestowo-cementowe w elewacjach budynków

Na podstawie wykonanej inwentaryzacji stwierdzono, że w elewacjach budynków mieszkalnych, gospodarczych, przemysłowych i innych, zastosowano 2.000 m² płyt azbestowo-cementowych falistych.

Tabela nr 2 *Płyty azbestowo-cementowe w elewacjach obiektów budowlanych*

Lp.	Miejsce występowania	Kod wyrobu	Powierzchnia [m ²]	Masa [Mg]
1	elewacje z płyt azbestowo-cementowych falistych	W02	2 000	22
	Razem		2 000	22

W elewacjach obiektów budowlanych wykorzystanych zostało 22 Mg falistych płyt azbestowych.

3.3.3. Drogi utwardzone odpadami zawierającymi azbest

Na terenie Gminy Oława nie ma dróg utwardzonych odpadami zawierającymi azbest.

3.4. Rozmieszczenie przestrzenne płyt azbestowo-cementowych, stanowiących pokrycia dachów i elewacji obiektów budowlanych

Na terenie Gminy zostało zidentyfikowanych 479 budynków mieszkalnych, gospodarczych, produkcyjnych i innych, w których wykorzystywane są płyty azbestowo-

cementowe jako pokrycia dachowe oraz elementy konstrukcyjne obiektów. Strukturę rozmieszczenia płyt azbestowo-cementowych w podziale na poszczególne miejscowości Gminy Oława przedstawiono w tabeli nr 3.

Tabela nr 3 Wyniki inwentaryzacji dachów i elewacji z płyt azbestowo-cementowych w podziale na miejscowości Gminy Oława

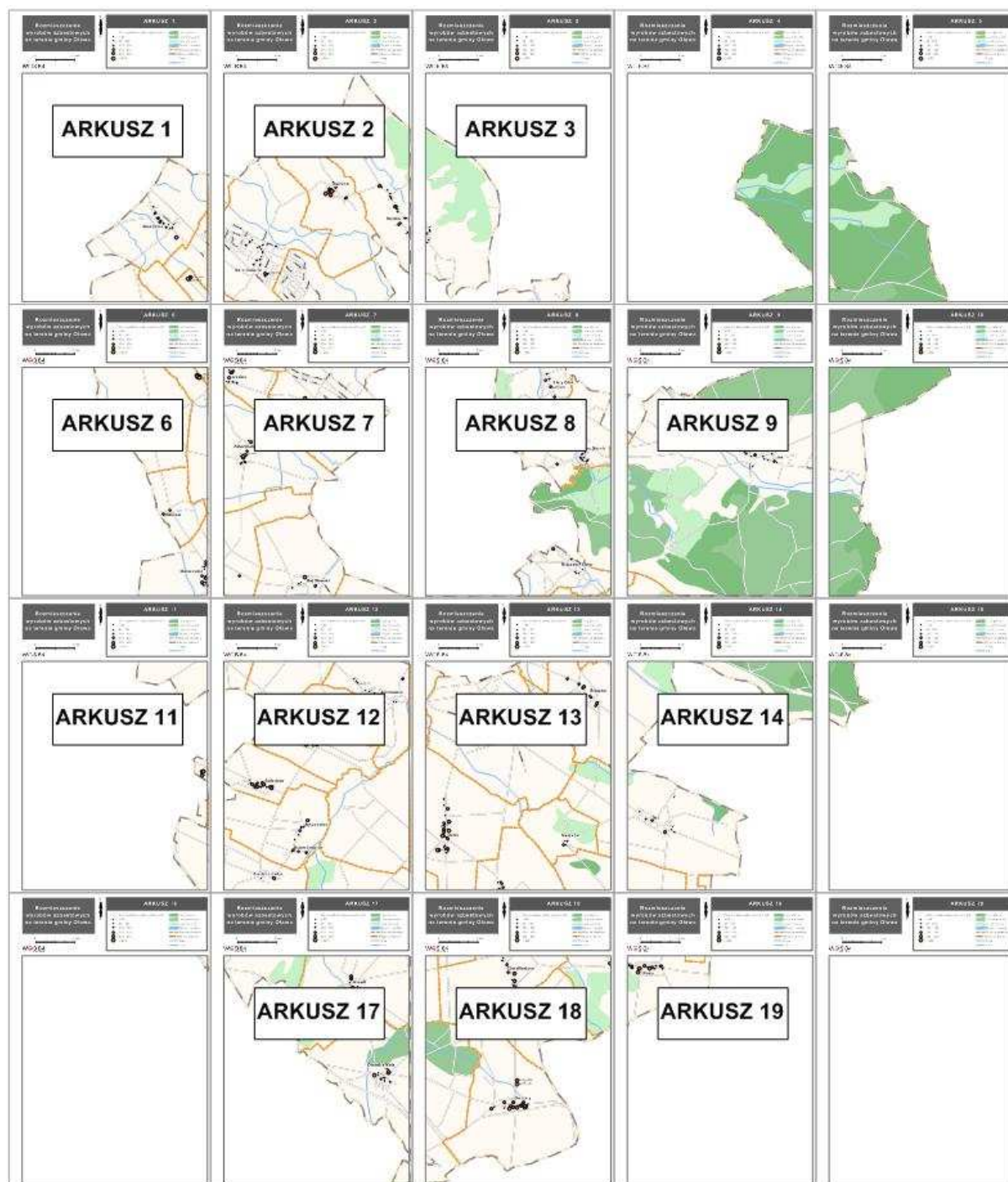
Lp.	Miejscowość	Liczba obiektów	Powierzchnia płyt azbestowo-cementowych [w m ²]	Masa płyt azbestowo-cement. [w Mg]
1	Bolechów	20	7 724	85
2	Bystrzyca	41	5 177	57
3	Chwalibożyce	16	2 643	29
4	Drzemlikowice	6	898	10
5	Gać	8	764	8
6	Gaj Oławski	6	1 668	18
7	Godzikowice	16	4 348	48
8	Godzinowice	7	1 948	21
9	Jaczkowice	11	824	9
10	Jakubowice	5	904	10
11	Janików	15	1 058	12
12	Jankowice	18	2 135	23
13	Jankowice Małe	8	992	11
14	Lizawice	13	12 278	136
15	Marcinkowice	22	1 542	17
16	Marszowice	17	3 023	33
17	Maszków	5	430	5
18	Milonów	3	532	6
19	Niemil	13	2 443	27
20	Niwnik	8	2 426	27
21	Oleśnica Mała	13	3 102	34
22	Osiek	32	7 576	83
23	Owczary	22	7 603	84
24	Psary	19	4 931	54
25	Siecieborowice	3	562	6
26	Siedlce	28	2 848	31
27	Sobocisko	23	2 967	33
28	Stanowice	17	3 075	34
29	Stary Górnik	10	1 162	13
30	Stary Otok	6	1 067	12

Lp.	Miejscowość	Liczba obiektów	Powierzchnia płyt azbestowo-cementowych [w m ²]	Masa płyt azbestowo-cement. [w Mg]
31	Ścinawa	10	1 709	19
32	Ścinawa Polska	6	589	6
33	Zabardowice	19	7 816	86
34	Zakrzów	13	4 925	54
	RAZEM	479	103 689	1 141

Najwięcej obiektów budowlanych, w których wykorzystywane są wyroby zawierające azbest jako pokrycia dachowe i elewacyjne, znajduje się w Bystrzycy. Stanowią one prawie 9% łącznej liczby zinwentaryzowanych obiektów. Najmniej obiektów budowlanych, w których pokrycia dachowe wykonane są z płyt azbestowych, znajduje się w miejscowościach: Miłonów i Siecieborowice.

Na podstawie inwentaryzacji przeprowadzonej w trakcie wizyt terenowych została opracowana baza danych. Umożliwiła ona przygotowanie szczegółowej mapy rozmieszczenia wyrobów zawierających azbest na terenie Gminy Oława.

Mapa nr 1 Szczegółowa mapa rozmieszczenia wyrobów zawierających azbest na terenie Gminy Oława

3.5. Stan techniczny wyrobów zawierających azbest

W trakcie wizyt terenowych zgromadzone zostały informacje o stanie płyt azbestowo-cementowych. Oceny dokonano dla określenia stopnia pilności usunięcia wyrobów azbestowych zgodnie z wymaganiami zawartymi w *Ocenie stanu i możliwości bezpiecznego użytkowania wyrobów zawierających azbest*. Otrzymane wyniki zestawiono w tabeli nr 4.

Tabela nr 4 Wyniki inwentaryzacji dachów i elewacji obiektów budowlanych według stopni pilności usunięcia wyrobów azbestowych z terenu Gminy Oława

Lp.	Stopień pilności	Opis	Liczba obiektów	Powierzchnia [m ²]	Masa [Mg]
1	I	wymiana lub naprawa wymagana bezzwłocznie	2	2 000	22
2	II	ponowna ocena wymagana w czasie do 1 roku	2	1 606	18
3	III	ponowna ocena w terminie do 5 lat	475	100 083	1 101
Razem			479	103 689	1 141

Wizualna ocena jakości wyrobów zawierających azbest, stanowiących pokrycia dachowe obiektów budowlanych na terenie Gminy Oława, zgodnie ze stopniem pilności wykazała, że:

- 2% wyrobów azbestowych, które wymagają wymiany lub naprawy bezzwłocznie, tj. zostały zaliczone do I stopnia pilności,
- 1,5% wyrobów azbestowych wymagających ponownej oceny w czasie do jednego roku, tj. uzyskało II stopień pilności,
- 96,5% wyrobów azbestowych wymaga ponownej oceny w terminie do 5 lat, tj. zostały zaliczone do III stopnia pilności.

3.6. Struktura własnościowa obiektów, w których wykorzystywane są wyroby azbestowe

Na podstawie informacji z Urzędu Gminy Oława o rodzaju własności poszczególnych obiektów, przygotowano analizę wyników inwentaryzacji w podziale na typ własności.

Tabela nr 5 *Struktura własnościowa obiektów, w których są wykorzystywane wyroby azbestowe*

Lp.	Typ własności	Liczba obiektów	Powierzchnia [m ²]
1	Skarb Państwa	13	4 428
2	Powiat Oławski	2	307
3	Gmina Oława	6	1 941
4	Współwłasność	2	834
5	Prywatna, osób fizycznych	456	96 179
	Razem	479	103 689

Większość budynków pokrytych płytami azbestowo-cementowymi jest własnością prywatną osób fizycznych. Stanowią one 95% łącznej powierzchni zinwentaryzowanych płyt azbestowo-cementowych. Znaczną ilość zinwentaryzowanych płyt azbestowych, tj. niemal 3%, stanowią pokrycia dachowe obiektów, będących własnością Skarbu Państwa, zaś część obiektów stanowi własność Gminy Oława, Powiatu Oławskiego oraz jest współwłasnością osób fizycznych i prawnych.

3.7. Obiekty użyteczności publicznej

Zgodnie z *Rozporządzeniem Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie* (Dz. U. Nr 75, poz. 690 z późn. zm.) budynkami użyteczności publicznej są budynki przeznaczone na potrzeby administracji publicznej, wymiaru sprawiedliwości, kultury, kultu religijnego, oświaty, szkolnictwa wyższego, nauki, wychowania, opieki zdrowotnej, społecznej lub socjalnej, obsługi bankowej, handlu, gastronomii, usług, w tym usług pocztowych lub telekomunikacyjnych, turystyki, sportu, obsługi pasażerów w transporcie kolejowym, drogowym, lotniczym, morskim lub wodnym śródlądowym oraz inne budynki przeznaczone do wykonywania podobnych funkcji, a także budynki biurowe lub socjalne.

Wizyty terenowe wykazały, że na terenie Gminy Oława znajdują się 3 obiekty użyteczności publicznej, które pokryte są płytami azbestowo-cementowymi o łącznej powierzchni 600 m².

Tabela nr 6 *Obiekty użyteczności publicznej pokryte płytami azbestowo-cementowymi na terenie Gminy Oława*

Lp.	Miejscowość	Kod wyrobu	Powierzchnia [m ²]	Stan płyt	Uwagi
1	Jakubowice	W02	300	3	Szkoła
2	Siedlce	W02	45	3	Kościół
3	Stary Otok	W02	255	3	Świetlica
	Razem		600		

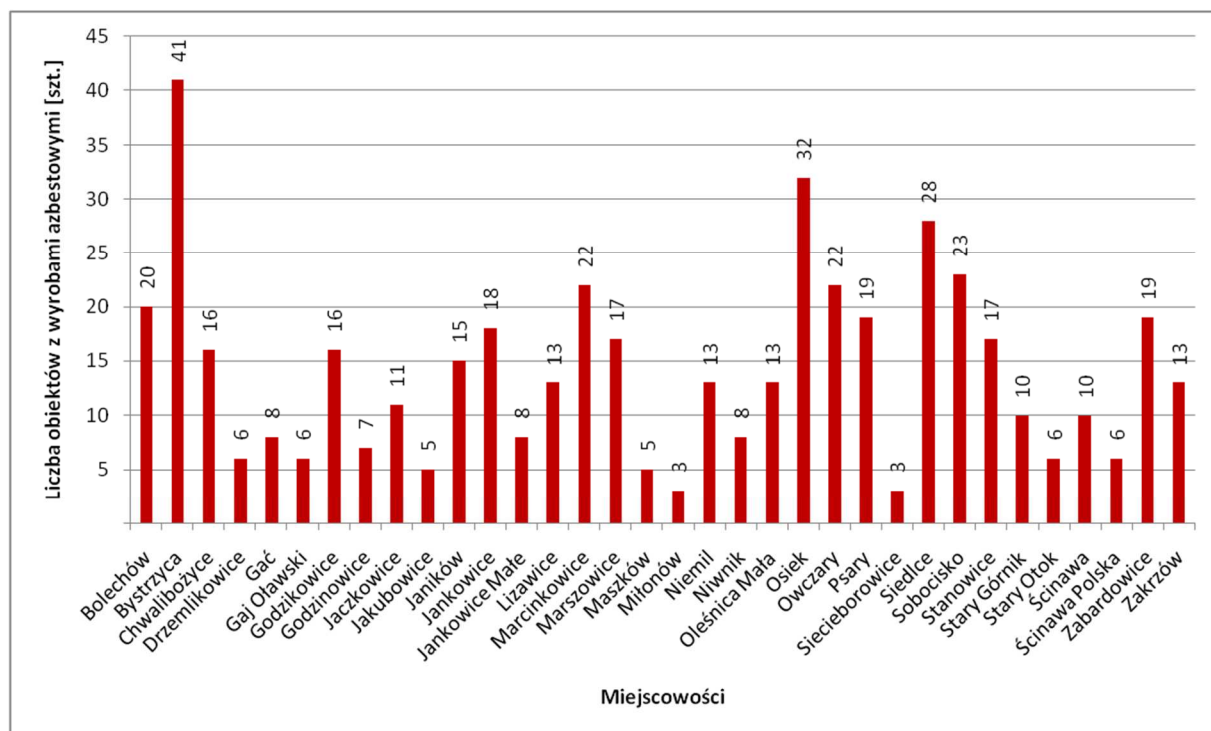
4. Analiza aktualnego stanu użytkowania wyrobów zawierających azbest

Analiza stanu użytkowania wyrobów zawierających azbest obejmuje:

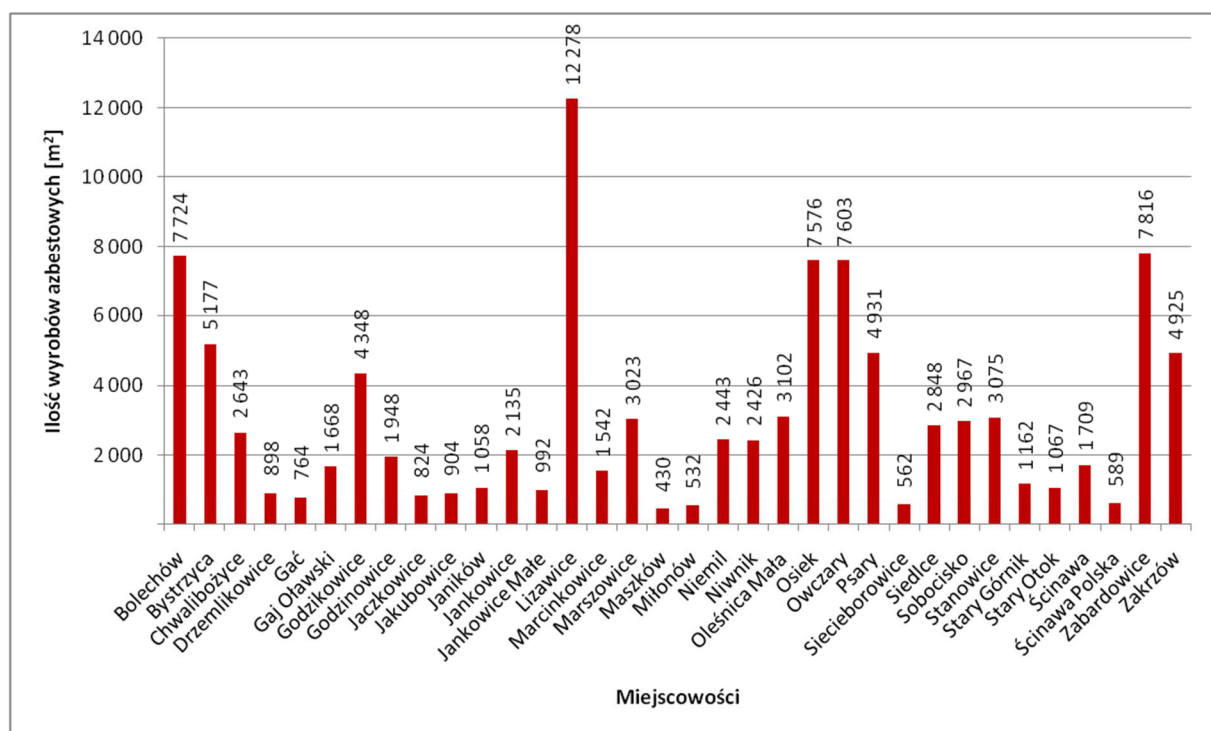
- powierzchnie dachów i elewacji wykonanych z płyt azbestowo-cementowych na terenie poszczególnych miejscowości Gminy Oława,
- rodzaje obiektów budowlanych pokrytych wyrobami azbestowymi.

Wykonana inwentaryzacja wyrobów zawierających azbest stanowiących pokrycia dachowe i elewacyjne obiektów budowlanych położonych na terenie Gminy Oława, wykazała wykorzystywanie 103.689 m² wyrobów azbestowych, stanowiących pokrycia dachowe i elewacyjne 479 obiektów. Porównanie liczby obiektów budowlanych oraz powierzchni płyt azbestowo-cementowych zinwentaryzowanych na terenie Gminy Oława przedstawiono na wykresach nr 1 i 2.

Wykres nr 1 Porównanie liczby obiektów budowlanych z wyrobami azbestowymi w poszczególnych miejscowościach Gminy Oława

Wykres nr 2 Porównanie ilości wyrobów azbestowych w poszczególnych miejscowościach Gminy Oława

Najwięcej płyt azbestowo-cementowych [w m²] znajduje się w Lizawicach. Stanowią one 12% łącznej ilości płyt azbestowo-cementowych na terenie Gminy Oława. Najmniej wyrobów azbestowych zostało zinwentaryzowanych na terenie miejscowości Maszków.

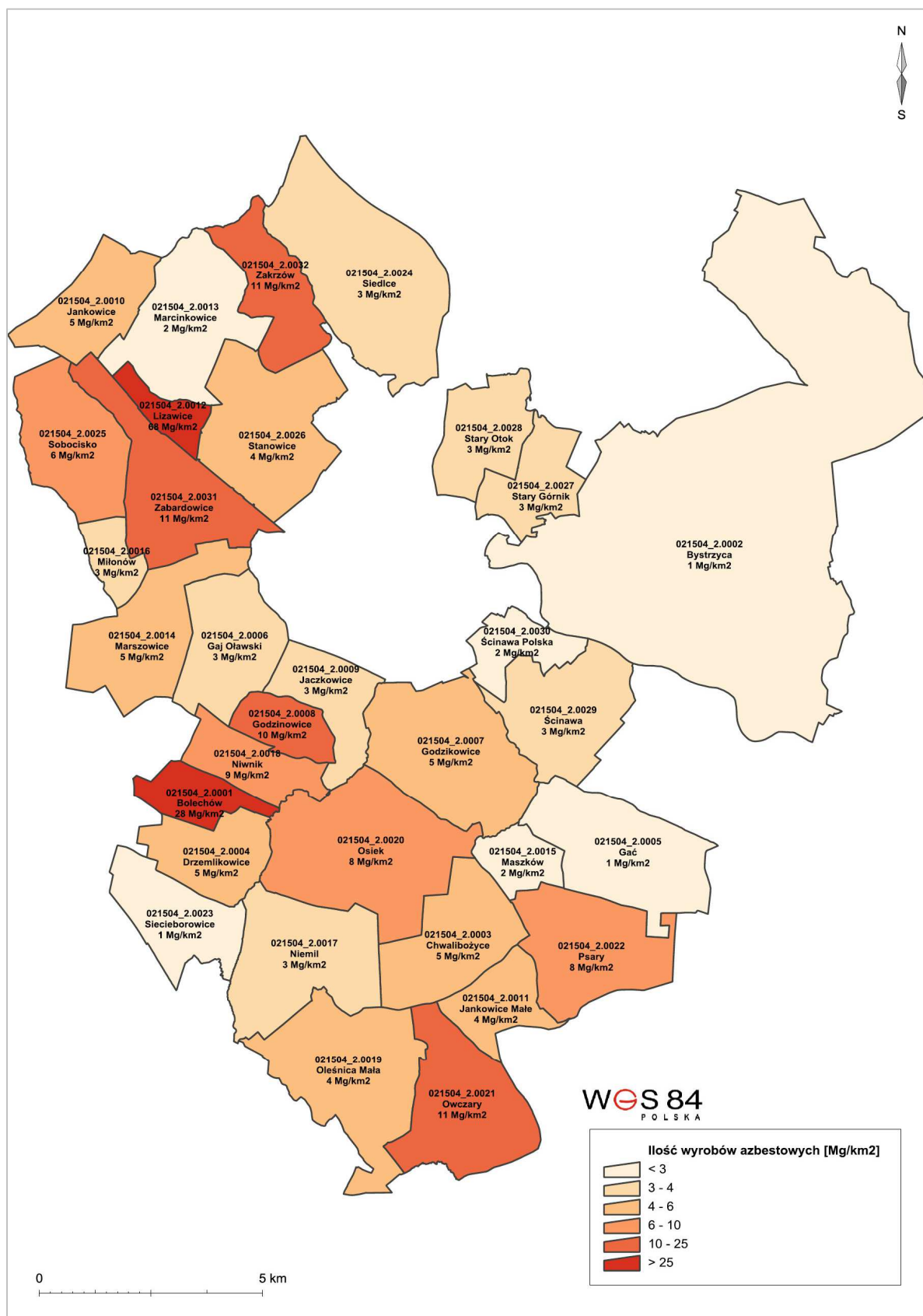
Łącznie zinwentaryzowano 479 obiektów budowlanych, z czego ponad 14% stanowią budynki mieszkalne, prawie 80% gospodarcze, a 3% stanowią budynki użyteczności publicznej, przemysłowe i mieszkalno-gospodarcze. Ponad 2% spośród zinwentaryzowanych budynków pełni inne funkcje.

Tabela nr 7 *Funkcje budynków z pokryciem azbestowo-cementowym*

Lp.	Funkcja budynku	Liczba budynków	Powierzchnia [m ²]	Masa [Mg]
1	mieszkalna	69	14 497	159
2	gospodarcza	383	84 798	934
3	mieszkalno-gospodarcza	11	2 222	24
4	przemysłowa	2	1 186	13
5	użyteczności publicznej	3	600	7
6	inna	11	386	4
	Razem	479	103 689	1 141

Na mapie nr 2 przedstawiono rozmieszczenie wyrobów azbestowych w poszczególnych obrębach ewidencyjnych Gminy.

Mapa nr 2 Wyroby azbestowe w obrębach ewidencyjnych Gminy Oława

W trakcie inwentaryzacji na terenie posesji zinwentaryzowano 10 Mg odpadów zawierających azbest. Zestawienie w podziale na poszczególne miejscowości Gminy Oława zostało przedstawione w tabeli nr 8.

Tabela nr 8 Odpady zawierające azbest zgromadzone na posesjach

Lp.	Miejscowość	Liczba obiektów	Powierzchnia płyt azbestowo-cementowych [w m ²]	Masa płyt azbestowo-cement. [w Mg]
1	Jaczkowice	1	140	1,5
2	Marcinkowice	1	70	0,8
3	Owczary	1	320	3,5
4	Psary	3	360	4
5	Siedlce	1	6	0,1
6	Sobocisko	1	10	0,1
	Razem	8	906	10

Na terenie Gminy Oława w trakcie prac terenowych oraz na podstawie informacji pozyskanych z Urzędu Gminy Oława zostało zinwentaryzowanych 1.151 Mg wyrobów zawierających azbest.

Tabela nr 9 Podsumowanie wyników inwentaryzacji na terenie Gminy Oława

Lp.	Rodzaj wyrobów	Kod wyrobu	Masa [Mg]
1	płyty azbestowo-cementowe płaskie w pokryciach dachów	W01	40
2	płyty azbestowo-cementowe faliste w pokryciach dachów	W02	1 079
3	płyty azbestowo-cementowe faliste w elewacjach budynków	W02	22
4	płyty azbestowo-cementowe składowane na posesjach	W02	10
	Razem		1 151

Większość (prawie 94%) stanowią płyty azbestowo-cementowe faliste w pokryciach dachów. Mniej niż 2% stanowią płyty azbestowo-cementowe faliste w elewacjach budynków.

5. Postępowanie z wyrobami i odpadami zawierającymi azbest

5.1. Podnoszenie świadomości ekologicznej mieszkańców

Agencja Ochrony Środowiska USA (Environmental Protection Agency - EPA) opublikowała szereg dokumentów, w których zawarte są zasady informowania o ryzyku. Powszechnie przyjęto siedem podstawowych zasad:

1. Akceptuj i angażuj społeczność jako równorzędnego partnera.
2. Starannie planuj sposób przekazywania informacji o zagrożeniu, następnie oceniaj wyniki komunikowania się.
3. Uważnie słuchaj tego, co mają ci do przekazania inni.
4. Bądź uczciwy, szczery i otwarty.
5. Koordynuj wysiłki i współpracuj z innymi w procesie przekazywania informacji.
6. Nawiązuj współpracę ze środkami masowego przekazu i przekazuj informacje zgodnie z regułami środków masowego przekazu.
7. Mów jasno i życzliwie²⁷.

Powodzenie realizacji działań na rzecz ochrony środowiska i przyrody podejmowanych przez władze Gminy Oława, w dużej mierze zależy od świadomości, aktywności i zmiany nawyków lokalnej społeczności. Program edukacyjny realizowany jest przez władze Gminy na różnych płaszczyznach i różnymi metodami poprzez ulotki, foldery, konkursy i festyny.

5.2. Działania informacyjno-edukacyjne wśród mieszkańców Gminy Oława

Planowane działania informacyjne o postępowaniu z wyrobami i odpadami zawierającymi azbest mają na celu przekazanie rzetelnej i wiarygodnej informacji o azbecie. Mogą zostać podjęte z wykorzystaniem istniejących już kanałów dystrybucji:

1. Tablice informacyjne w Urzędzie Gminy Oława z notatkami o:
 - a) obowiązkach dotyczących postępowania z wyrobami zawierającymi azbest,
 - b) obowiązku przeprowadzenia inwentaryzacji i złożenia informacji o wyrobach zawierających azbest (załącznik 2),
 - c) obowiązku sporządzenia *oceny stanu i możliwości bezpiecznego użytkowania wyrobów zawierających azbest* (załącznik 3),
 - d) zagrożeniach i skutkach dla zdrowia ludzi i środowiska przyrodniczego w przypadku niewłaściwego użytkowania i usuwania wyrobów zawierających azbest,
 - e) firmach, zajmujących się usuwaniem, zbieraniem, transportem i unieszkodliwianiem odpadów zawierających azbest (dane adresowe i telefon

²⁷ „Azbest. Ekspozycja zawodowa i środowiskowa.”, pod red. Neonili Szeszeni-Dąbrowskiej, Łódź, 2004,

- kontaktowy),
- f) możliwościach finansowego wsparcia i właściwego postępowania w przypadku prac remontowych obejmujących wymianę wyrobów zawierających azbest.
2. Akcje edukacyjne, mające na celu nauczanie młodzieży rozpoznawania wyrobów zawierających azbest, poinformowanie o szkodliwości azbestu dla zdrowia człowieka i środowiska naturalnego oraz konieczności unieszkodliwienia azbestu do końca 2032 r. Akcje te powinny być prowadzone w szkołach w ramach zajęć lekcyjnych.
3. Konkursy organizowane przez dyrektorów szkół, np. zaprojektowanie ulotki informacyjnej czy plakatu. Praca nagrodzona zostanie powielona w odpowiedniej liczbie egzemplarzy i udostępniona na tablicy w Urzędzie Gminy Oława.
4. Organizowane corocznie festyny oraz koncerty i imprezy okolicznościowe, w trakcie których szczególna uwaga zwrócona będzie na identyfikację „dzikich wysypisk” odpadów azbestowych oraz szkodliwość azbestu dla zdrowia człowieka.

Wszystkie akcje informacyjne i edukacyjne powinny być prowadzone równolegle na stronie internetowej Gminy Oława.

5.3. Usuwanie wyrobów zawierających azbest

Wyroby zawierające azbest mogą być bezpiecznie usuwane i eliminowane z terenu Gminy Oława przez przedsiębiorstwa, których wykaz jest dostępny w Urzędzie Marszałkowskim Województwa Dolnośląskiego.

5.4. Unieszkodliwianie odpadów azbestowych

Najczęściej stosowaną metodą unieszkodliwiania odpadów zawierających azbest jest ich składowanie. W województwie dolnośląskim funkcjonują: jedno ogólnodostępne składowisko odpadów azbestowych z ograniczeniem terenowym (Składowisko odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne w Marcinowie przyjmuje jedynie odpady z terenu gminy Trzebnica), a także jedno ogólnodostępne składowisko - składowisko odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne w Trzebczu.

Zarządzającym składowiskiem w Trzebczu jest Przedsiębiorstwo Gospodarki Miejskiej Sp. z o.o. z siedzibą przy ul. Dąbrowskiego 2, 59-100 Polkowice.

Składowisko w Trzebczu przyjmuje dwa rodzaje odpadów azbestowych:

- materiały izolacyjne zawierające azbest (17 06 01*),
 - materiały konstrukcyjne zawierające azbest (17 06 05*),
- a wolna pojemność kwater według dostępnych danych wynosi 1.000 m³.

Odległość Gminy Oława od składowiska w Trzebczu wynosi ok. 150 km. Koszt składowania odpadów zawierających azbest wynosi 495 zł netto za 1 Mg.

Ze względu na dostępność i odległość składowisk najbardziej dogodnym miejscem unieszkodliwiania odpadów niebezpiecznych zawierających azbest i powstałych w wyniku realizacji *Programu usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Oława* jest składowisko w Trzebczu. Wybór składowiska zależy jednak ostatecznie od wykonawcy zadania usunięcia i unieszkodliwienia wyrobów zawierających azbest.

Przestrzenne rozmieszczenie składowisk przyjmujących odpady zawierające azbest w Polsce zostało zamieszczone na mapie nr 3.

Mapa nr 3 Rozmieszczenie składowisk przyjmujących odpady azbestowe w Polsce

6. Harmonogram realizacji Programu

Na mocy polskiego prawa wykorzystywanie azbestu lub wyrobów zawierających azbest zostało dopuszczone w użytkowanych instalacjach lub urządzeniach nie dłużej niż do 31 grudnia 2032 r. Zgodnie z założeniami Programu Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009-2032 proces usuwania wyrobów zawierających azbest powinien być zakończony do 2032 roku.

Harmonogram realizacji Programu usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Oława podzielono na 2 etapy, tj.:

I etap: lata 2014-2022,

II etap: lata 2023-2032.

Podział ten jest zbieżny z harmonogramem Programu Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009-2032. Zdecydowano o przyjęciu analogicznych etapów realizacji zadania w kontekście możliwości monitorowania jego realizacji w porównaniu z programami nadrzędnymi.

Tabela nr 10 Harmonogram realizacji Programu w podziale na 2 etapy

Lp.	Zadania	Etap I	Etap II
		2014-2022	2023-2032
Zadania organizacyjne			
1	Przeprowadzenie inwentaryzacji wyrobów zawierających azbest		
2	Opracowanie <i>Programu usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Oława</i>		
3	Implementacja danych do bazy azbestowej (www.bazaazbestowa.gov.pl)		
4	Stała aktualizacja bazy danych *		
5	Zapewnienie środków finansowych na realizację <i>Programu</i>		
6	Monitorowanie procesu usuwania wyrobów azbestowych		
7	Aktualizacja <i>Programu</i>		

Lp.	Zadania	Etap I	Etap II
		2014-2022	2023-2032
Zadania informacyjne			
8	Akcje informacyjne wśród mieszkańców dotyczące obowiązków związanych z koniecznością usunięcia wyrobów azbestowych, sposobów i terminów inwentaryzacji wyrobów zawierających azbest oraz procedur związanych z postępowaniem z azbestem prowadzone poprzez ulotki, broszury, media lokalne (gazety, radio, internet, billboardy i plakaty na terenie Gminy Oława).		
Zadania edukacyjne			
9	Akcje edukacyjne prowadzone wśród mieszkańców powinny zostać oparte na edukacji dzieci i młodzieży szkolnej. Akcja edukacyjna powinna być połączona z informacyjną poprzez organizowanie, tzw. imprez ekologicznych, festynów, wystaw, konkursów czy też wycieczek ekologicznych.		
Zadania inwestycyjne			
10	Bezpieczne usunięcie wyrobów azbestowych wraz z wymianą pokryć dachowych i elewacji.	50%	50%

* W przypadku braku informacji od właścicieli obiektów budowlanych, w których są wykorzystywane wyroby azbestowe, konieczna wydaje się aktualizacja inwentaryzacji w terenie, ponieważ 96,5% wyrobów wymaga oceny stanu technicznego w ciągu 5 lat.

Inwentaryzacja (zadanie nr 1), Program usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Oława (zadanie nr 2) oraz opracowanie bazy danych wyrobów zawierających azbest i jej wprowadzenie do bazy azbestowej (www.bazaazbestowa.gov.pl) (zadanie nr 3) zostały wykonane w 2014 r., co umożliwiło rozpoczęcie procesu monitorowania procesu usuwania wyrobów azbestowych (zadanie nr 6).

7. Koszty realizacji Programu

Całkowite koszty realizacji Programu usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Oława obejmują nakłady poniesione na:

1. akcje informacyjno-edukacyjne,
2. koszty aktualizacji Programu,
3. koszty usunięcia płyt azbestowo-cementowych z pokryć dachowych i elewacji,
4. koszty wykonania nowych pokryć dachowych i elewacji.

Koszty te będą ponoszone przez osoby fizyczne, przedsiębiorców, osoby prawne oraz Gminę Oława w odniesieniu do własnych obiektów.

7.1. Akcje informacyjno-edukacyjne

Zadania organizacyjne, polegające na stałej aktualizacji bazy danych, informowaniu mieszkańców i przedsiębiorców o ich obowiązkach, szkodliwości azbestu oraz możliwościach pozyskania dofinansowania na bezpieczne usuwanie wyrobów zawierających azbest, a także monitorowanie procesu usuwania wyrobów azbestowych będą wykonane przez pracowników Urzędu Gminy Oława.

7.2. Aktualizacja Programu

Założono, że w trakcie realizacji Programu wykonane zostaną po dwie aktualizacje w I i II etapie realizacji Programu, ponieważ 96,5% zinwentaryzowanych wyrobów zawierających azbest został przypisany III stopień pilności usunięcia, czyli wymagana jest ponowna ocena stanu technicznego w ciągu 5 lat.

7.3. Koszty usunięcia i wymiany płyt azbestowo-cementowych z pokryć dachowych obiektów budowlanych

Do oszacowania kosztów usunięcia płyt azbestowo-cementowych z terenu Gminy Oława przyjęto, że powierzchnia zinwentaryzowanych wyrobów zawierających azbest stanowiących pokrycia dachowe obiektów wynosi 101.689 m².

Założono, że średni koszt demontażu wyrobów azbestowych wynosi 1,20 zł za 1 m², natomiast koszt transportu i unieszkodliwienia odpadów zawierających azbest na składowisku wynosi 380 zł brutto za 1 Mg. Został on wyliczony na podstawie informacji o kosztach usuwania i unieszkodliwiania azbestu proponowanych przez firmy prowadzące działalność w zakresie usuwania i unieszkodliwiania azbestu na terenie województwa dolnośląskiego w 2014 r.²⁸

Jako średni koszt zakupu i montażu nowego pokrycia dachowego przyjęto 50 zł brutto za 1 m² nowego pokrycia wykonanego z blachodachówki. Dane te zostały pozyskane od producentów i firm dekarских. W przypadku wykorzystania innych materiałów szacowane koszty mogą ulec zmianie.

²⁸Na podstawie danych BIP Gmin: Polkowice, Trzebnica, Prusice, Oborniki Śląskie, Pielgrzymka

Tabela nr 11 *Nakłady finansowe na usunięcie płyt azbestowo-cementowych stanowiących pokrycia dachowe obiektów budowlanych (w zł)*

Lp.	tytuł	I etap 2014-2022	II etap 2023-2032	Razem
1	demontaż wyrobów zawierających azbest	61 013	61 013	122 026
2	transport i unieszkodliwienie wyrobów zawierających azbest	212 610	212 610	425 220
3	zakup i montaż nowego pokrycia dachowego	2 542 225	2 542 225	5 084 450
	Razem	2 815 848	2 815 848	5 631 696

Oszacowane koszty usunięcia wyrobów azbestowych z pokryć dachowych obiektów budowlanych wynoszą 5.631.696 zł, w tym ok. 122.000 zł za demontaż wyrobów azbestowych i ok. 425.200 zł za transport i unieszkodliwienie odpadów azbestowych na uprawnionym składowisku.

7.4. Koszty usunięcia i wymiany płyt azbestowo-cementowych z elewacji obiektów budowlanych

Do oszacowania kosztów usunięcia płyt azbestowo-cementowych z elewacji obiektów budowlanych przyjęto, że ilość zinwentaryzowanych wyrobów zawierających azbest wynosi 2.000 m², co po przeliczeniu daje 22 Mg, a płyty azbestowo-cementowe zostaną unieszkodliwione w trakcie termomodernizacji budynków. Założono, że średni koszt termomodernizacji 1 m² elewacji wraz z zabudowaniem wyrobów azbestowych wynosi 230 zł brutto. Średni koszt został wyliczony na podstawie informacji uzyskanych od przedsiębiorstw, świadczących usługi termomodernizacji i unieszkodliwiania azbestu. Przyjęto, iż elewacje wszystkich obiektów zostaną wymienione w I etapie realizacji *Programu*, a oszacowany koszt usunięcia płyt azbestowo-cementowych stanowiących okładziny elewacji budynków mieszkalnych wraz z wykonaniem termomodernizacji budynków wynosi 460.000 zł (według cen z 2014 r.).

7.5. Koszty transportu i unieszkodliwienia wyrobów azbestowych składowanych na posesjach

Do oszacowania kosztów transportu i unieszkodliwienia wyrobów azbestowo-cementowych na uprawnionym składowisku przyjęto, że ilość zinwentaryzowanych składowanych wyrobów zawierających azbest wynosi 906 m², co po przeliczeniu daje 10 Mg. Założono, że średni koszt transportu i unieszkodliwienia odpadów zawierających azbest na składowisku wynosi 380 zł brutto za 1 Mg. Przyjęto, iż wszystkie odpady azbestowe zostaną usunięte w I etapie realizacji *Programu*, a oszacowany koszt ich transportu

i unieszkodliwienia wynosi 3.787 zł (według cen z 2014 r.).

7.6. Całkowite koszty realizacji Programu

Całkowite koszty realizacji Programu w latach 2014-2032 obejmują nakłady finansowe na akcje informacyjno-edukacyjne, aktualizację Programu, usunięcie i wymianę pokryć dachowych oraz termomodernizację budynków.

Tabela nr 12 Szacunkowe całkowite koszty realizacji Programu (w zł)

Lp.	Tytuł	Etap I	Etap II	Razem
1	akcje informacyjno-edukacyjne dla mieszkańców Gminy Oława	10 000	10 000	20 000
2	aktualizacja Programu	10 000	10 000	20 000
3	wymiana pokryć dachowych	2 815 848	2 815 848	5 631 696
4	termomodernizacja budynków	230 000	230 000	460 000
5	transport i unieszkodliwienie wyrobów azbestowych składowanych na posesjach	3 787	0	3 787
	Razem	3 069 635	3 065 848	6 135 483

Prognozowane całkowite koszty realizacji Programu w latach 2014-2032 wynoszą ponad 6.135.000 zł, z czego niemal 92% stanowią koszty wymiany pokryć dachowych.

8. Źródła finansowania realizacji Programu

W wyniku analizy dostępnych instrumentów finansowania ochrony środowiska wybrano te, które mogą zostać wykorzystane w celu dofinansowania realizacji Programu usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Oława oraz opracowano prognozowaną strukturę finansowania realizacji Programu.

Możliwymi źródłami finansowania realizacji Programu są środki własne Gminy Oława, środki z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej we Wrocławiu, kredyty preferencyjne z Banku Ochrony Środowiska oraz Banku Gospodarki Żywnościowej.

8.1. Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej we Wrocławiu

Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej we Wrocławiu
ul. Jastrzębia 24, 53-148 Wrocław
tel. 71 333 09 30, faks 71 332 37 76
e-mail: poczta@fos.wroc.pl
www.wfosigw.wroclaw.pl

Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej we Wrocławiu w ramach realizacji zadań priorytetowych w dziedzinie gospodarki odpadami i ochrony powierzchni ziemi przewiduje dofinansowanie usuwania odpadów niebezpiecznych, w tym: odpadów medycznych, odpadów przemysłowych oraz odpadów zawierających azbest z uwzględnieniem działań wynikających z przyjętych programów usuwania azbestu (priorytet 2.4).

Wsparcie Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej we Wrocławiu jest udzielane w oparciu o zasady regulaminu konkursu na realizację przedsięwzięć zgodnych z gminnymi programami usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest na terenie województwa dolnośląskiego. Program realizowany jest w latach 2014-2015, a jego planowany budżet w tym okresie wynosi 3.316.942 mln zł, w tym 85% stanowią środki Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Warszawie oraz Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej we Wrocławiu, a 15% stanowi wkład własny jst. Kwota dofinansowania nie może przekroczyć 680 zł za 1 Mg unieszkodliwionego odpadu.

Beneficjentami konkursu mogą być jednostki samorządu terytorialnego, które przeprowadziły inwentaryzację wyrobów zawierających azbest i posiadają aktualny, zatwierdzony przez odpowiedni organ, program usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest. Dofinansowanie obejmuje działania związane z demontażem, zbieraniem, transportem oraz unieszkodliwieniem wyrobów zawierających azbest.

Do zadań wnioskującej jednostki należy pośrednictwo w przekazywaniu dofinansowania ostatecznemu odbiorcy, jak również wybór Wykonawcy prac, zgodnie z przepisami ustawy Prawo zamówień publicznych.

8.2. Instrumenty oferowane przez BOŚ we współpracy z WFOŚiGW we Wrocławiu²⁹

Oddział BOŚ we Wrocławiu
50-088 Wrocław, ul. Swobodna 1
tel. 71 324 01 01, faks 71 344 36 20
e-mail: wroclaw@bosbank.pl

²⁹ Na podstawie oferty BOŚ Bank S.A.

BOŚ Oddział we Wrocławiu współpracuje z Wojewódzkim Funduszem Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej we Wrocławiu w zakresie preferencyjnego kredytowania inwestycji polegających na usuwaniu wyrobów zawierających azbest i realizowanych na terenie województwa dolnośląskiego.

Dotychczas kredyty preferencyjne z dopłatami do oprocentowania Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej we Wrocławiu były przeznaczone dla osób fizycznych, osób prawnych (z wyłączeniem jednostek samorządu terytorialnego) oraz wspólnot mieszkaniowych, będących właścicielami lub zarządcami budynków, a także dla ich współwłaścicieli lub użytkowników (pod warunkiem zgody właścicieli budynków).

Warunki kredytowania były następujące:

1. oprocentowanie: zmienne [WIBOR 1M pomniejszony o 1,25 pp., lecz nie mniej niż 3,5% w skali roku],
2. kwota kredytu: do 90% kosztów zadania, lecz nie więcej niż 100.000 zł
3. okres kredytowania: do 5 lat,
4. okres karencji: do 6 miesięcy licząc od daty zakończenia zadania określonej w umowie kredytu,
5. prowizja: dla osób fizycznych, mikroprzedsiębiorstw, wspólnot mieszkaniowych wynosi od 1,5% kwoty kredytu, jednak nie mniej niż 200 zł, natomiast dla podmiotów segmentu korporacji i finansów publicznych – od 1,5% kwoty kredytu, jednak nie mniej niż 1.000 zł,
6. przedmiot kredytowania: eliminacja odpadów azbestowych z obiektów budowlanych i tymczasowych obiektów budowlanych, obejmująca demontaż wyrobów budowlanych z powierzchni dachowych i elewacyjnych zawierających azbest, transport i unieszkodliwienie odpadów azbestowych.

Obecnie, zgodnie z informacją zamieszczoną na stronie internetowej BOŚ z uwagi na fakt, iż oferta kredytowa jest zróżnicowana w zależności od województwa, w którym realizowana jest inwestycja, informacje o kredytach preferencyjnych udzielanych we współpracy z WFOŚiGW udzielane są bezpośrednio w placówkach banku i u Głównych Ekologów ds. Klientów Detalicznych oraz Głównych Ekologów ds. Klientów Korporacyjnych.

Osobą do kontaktu dla województwa dolnośląskiego jest:

Radosław Stępczyński

61 841 08 81, kom. 515-011-635, radoslaw.stepczynski@bosbank.pl

Placówka w Poznaniu

60-529 Poznań

ul. J. Dąbrowskiego 79A

8.3. Regionalny Program Operacyjny Województwa Dolnośląskiego

8 kwietnia 2014 r. uchwałą Nr 5541/IV/14 Zarząd Województwa Dolnośląskiego przyjął dokument pn. *Projekt Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Dolnośląskiego*. Projekt został przekazany do Komisji Europejskiej i tym samym rozpoczął się ostatni etap prac nad Programem, którym są negocjacje ostatecznego kształtu dokumentu z Komisją.

Zgodnie z zapisami *Projektu* w ramach osi priorytetowej 4 – Środowisko i zasoby, priorytetu inwestycyjnego 4.1 – Gospodarka odpadami, wspierane będą projekty dot. unieszkodliwiania odpadów niebezpiecznych, przede wszystkim kompleksowe programy usuwania i unieszkodliwiania azbestu.

Do potencjalnych beneficjentów, którzy będą mogli ubiegać się o dofinansowanie należą:

1. Jednostki samorządu terytorialnego, ich związki i stowarzyszenia.
2. Jednostki organizacyjne jst.
3. Podmioty świadczące usługi w zakresie gospodarki odpadami w ramach realizacji zadań jednostek samorządu terytorialnego.
4. Spółdzielnie i wspólnoty mieszkaniowe.
5. Organizacje pozarządowe
6. MŚP.
7. TBS.
8. Organizacje badawcze i konsorcja naukowe.

8.4. Bank Gospodarki Żywnościowej S.A.

*Bank BGŻ S.A.
ul. Kasprzaka 10/16, 01-211 Warszawa
tel. 22 8604000, faks 228605000
www.bgz.pl*

Bank Gospodarki Żywnościowej (BGŻ) współpracuje z Agencją Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa w zakresie udzielania kredytów preferencyjnych. Podstawą do udzielania przez ARiMR pomocy ze środków krajowych, w tym dopłat do oprocentowania kredytów, jest *rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 22 stycznia 2009 r. w sprawie realizacji niektórych zadań ARiMR* (Dz.U. Nr 22, poz. 121. z późn. zm.).

Podmiotami uprawnionymi do ubiegania się o kredyt preferencyjny są:

1. osoby fizyczne, posiadające pełną zdolność do czynności prawnych, z wyłączeniem emerytów i rencistów,
2. osoby prawne,
3. jednostki organizacyjne, nie posiadające osobowości prawnej.

Przedmiotem kredytowania w ramach linii o symbolu **nIP** zgodnie z *Warunkami i zasadami udzielania kredytów na realizację inwestycji w gospodarstwach rolnych, działach specjalnych produkcji rolnej i przetwórstwie produktów rolnych* m.in. mogą być objęte koszty rozbiórki i unieszkodliwienia materiałów szkodliwych, w tym wyrobów azbestowych, pod warunkiem realizowania inwestycji polegającej na budowie, przebudowie lub remoncie obiektów służących do prowadzenia działalności rolniczej w gospodarstwach rolnych lub działach specjalnych produkcji rolnej.

Warunki kredytowania są następujące:

1. oprocentowanie: zmienne, ustalane w oparciu o aktualną stopę redyskonta, nie mniej niż 2%,
2. kwota kredytu: nie może przekroczyć:
 - a. 80% wartości nakładów inwestycyjnych na gospodarstwo rolne i wynosić więcej niż 4.000.000 zł,
 - b. 70% wartości nakładów inwestycyjnych na dział specjalny produkcji rolnej i wynosić więcej 8.000.000 zł,
 - c. 70% wartości nakładów inwestycyjnych w przetwórstwie produktów rolnych i wynosić więcej niż 16.000.000 zł,
 - d. łączna kwota kredytów udzielonych jednemu podmiotowi na realizację równocześnie kilku inwestycji wymienionych w pkt a) i b) nie może przekroczyć 8.000.000 zł,
 - e. łączna kwota kredytów udzielonych jednemu podmiotowi na realizację równocześnie kilku inwestycji wymienionych w pkt a) - c) nie może przekroczyć 16.000.000 zł.
3. okres kredytowania: do 8 lat,
4. okres karencji: do 2 lat.

8.5. Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013

*Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa
Biuro Powiatowe w Oławie
ul. Nowodojazdowa 9, 55-200 Oława
tel.: 71 303 46 67, faks: 71 313 49 37
www.arimr.gov.pl
e-mail: info@arimr.gov.pl*

W dniu 15 kwietnia 2014 Rada Ministrów podjęła uchwałę w sprawie przyjęcia Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020, przedłożonego przez ministra rolnictwa i rozwoju wsi. Przyjęcie uchwały umożliwiło rozpoczęcie negocjacji z Komisją Europejską. Program ten jest kontynuacją PROW 2007-2013.

Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014 - 2020 jest podstawowym elementem II filara Wspólnej Polityki Rolnej i jest też jedną z części Umowy Partnerstwa.

W ramach PROW 2014-2020 przewidziano działanie pn. Inwestycje w środki trwałe, podzadanie 7.5.1. *Pomoc na inwestycje w gospodarstwach rolnych (Modernizacja gospodarstw rolnych)*. Zapisy dokumenty nie są aktualnie uszczegółowione, stąd też nie wiadomo, czy w ramach realizacji zadania do kosztów kwalifikowanych należyć będzie demontaż i unieszkodliwienie wyrobów zawierających azbest. Kwestię tę regulować będą akty wykonawcze, przyjęte po zatwierdzeniu dokumentacji przez KE.

8.6. Struktura finansowania realizacji *Programu*

Do opracowania prognozowanej struktury finansowania *Programu* przyjęto następujące założenia:

1. Z budżetu Gminy Oława finansowane będą akcje informacyjno-edukacyjne oraz aktualizacja bazy danych o wyrobach azbestowych.
2. Środki przewidziane w budżecie gminy w każdym roku realizacji *Programu* będą wynosiły ok. 2 tys. zł (poza usuwaniem wyrobów azbestowych z obiektów, będących własnością Gminy Oława).
3. Około 15% płyt azbestowo-cementowych przewidzianych do usunięcia w danym roku zostanie usunięta i unieszkodliwiona przez właścicieli obiektów z wykorzystaniem dofinansowania z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej we Wrocławiu i Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska.
4. Około 5% płyt azbestowo-cementowych przewidzianych do usunięcia w danym roku zostanie usunięta i unieszkodliwiona przez właścicieli obiektów z wykorzystaniem preferencyjnego dofinansowania z Banku Ochrony Środowiska i Banku Gospodarki Żywnościowej.
5. Wyroby azbestowe z 6 budynków, będących własnością Gminy Oława, zostaną usunięte w I etapie realizacji *Programu*.
6. Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej we Wrocławiu i Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska w kolejnych latach będą oferowały dofinansowanie zadań, polegających na bezpiecznym usuwaniu azbestu.
7. Oferty Banku Ochrony Środowiska i Banku Gospodarki Żywnościowej w kolejnych latach będą obejmowały kredyty, z których można sfinansować zakup i montaż nowego pokrycia dachowego i wykonania termomodernizacji budynków.

Tabela nr 13 Prognozowana struktura finansowania realizacji Programu (w zł)

Lp.	Potencjalne źródło finansowania	2014-2022	2023-2032	Razem
1	Budżet Gminy Oława	20 000	20 000	40 000
2	Środki Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej we Wrocławiu i Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska	41 043	41 043	82 086
3	Kredyty w BOŚ i BGŻ	140 792	140 792	281 584
4	Środki własne właścicieli obiektów	2 867 800	2 864 013	5 731 813
	- w tym dla obiektów, będących własnością Gminy Oława	53 680	53 680	107 360
	Razem	3 069 635	3 065 848	6 135 483

9. Monitoring procesu realizacji Programu

Monitoring realizacji zadań Programu obejmuje gromadzenie i przetwarzanie informacji o usuwaniu wyrobów zawierających azbest, a w szczególności:

1. wyników przeprowadzonych inwentaryzacji wyrobów azbestowych, ich stanu technicznego i lokalizacji na terenie Gminy Oława,
2. ilości usuniętych wyrobów i wytworzonych odpadów zawierających azbest.

Monitoring Programu prowadzony będzie z wykorzystaniem bazy danych.

Monitoring realizacji Programu pozwoli na bieżącą analizę oraz kontrolę zgodności założonego harmonogramu wykonania zadań z faktycznymi działaniami podejmowanymi przez właścicieli poszczególnych obiektów. Każda zmiana w zakresie liczby budynków pokrytych płytami azbestowo-cementowymi, ilości czy też stanu wyrobów zawierających azbest zgłoszona przez właściciela budynku czy wykorzystującego wyroby azbestowe, zostanie naniesiona w bazie danych prowadzonej w Urzędzie Gminy Oława, co umożliwi bieżącą aktualizację bazy.

W celu efektywnego monitorowania przyjęto wskaźniki, służące ocenie wdrażania Programu usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Oława.

Tabela nr 14 Wskaźniki oceny wdrażania Programu

Lp.	Wskaźniki oceny	Jednostka
1	Masa wyrobów zawierających azbest na 1 km ² powierzchni gminy	Mg/km ²
2	Masa unieszkodliwionych odpadów niebezpiecznych zawierających azbest	Mg/rok
3	Liczba „dzikich wysypisk” z odpadami azbestowymi	szt.

Na podstawie bazy danych o lokalizacji i powierzchni pokryć dachowych i elewacji wykonanych z płyt azbestowo-cementowych oraz proponowanych powyżej wskaźników oceny wdrażania Programu, możliwe będzie monitorowanie Programu usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Oława, jak również realizacja zadań określonych w Programie Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009-2032.

Dla aktualnego stanu użytkowania wyrobów zawierających azbest, stanowiącego podstawę do opracowania niniejszego Programu, wartości wskaźników monitorowania przedstawiają się następująco:

1. wskaźnik masy wyrobów zawierających azbest na 1 km² powierzchni Gminy Oława powinien ulegać zmniejszeniu w każdym roku realizacji Programu, począwszy od wartości bazowej wynoszącej 5 Mg/km² w 2014 r.
2. wskaźnik masy unieszkodliwionych odpadów niebezpiecznych zawierających azbest w [Mg/rok] w każdym roku realizacji poszczególnych etapów Programu powinien wynosić odpowiednio ok. 58 Mg/rok.
3. wskaźnik liczby „dzikich wysypisk” z odpadami azbestowymi na terenie Gminy Oława w roku bazowym wynosi 0. Jest to szczególnie wrażliwy wskaźnik w monitorowaniu bezpiecznego usuwania wyrobów zawierających azbest. Należy zwrócić szczególną uwagę, m.in. poprzez działania informacyjno - edukacyjne, aby wyroby azbestowe po zdemontowaniu trafiły na składowisko, przyjmujące odpady azbestowe.

10. Podsumowanie

Głównym celem opracowania *Programu usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Oława* jest zaplanowanie usunięcia wyrobów azbestowych z terenu gminy i ich bezpieczne unieszkodliwienie do końca 2032 r.

Wykorzystując wyniki spisu z natury oraz dostępne źródła danych stwierdzono, iż:

1. Na terenie wszystkich miejscowości Gminy Oława znajduje się 477 obiektów budowlanych, których pokrycia dachowe zostały wykonane z użyciem wyrobów zawierających azbest.
2. Powierzchnia dachów, o których mowa w punkcie 1, wynosi 101.689 m² (1.119 Mg) i są to płyty azbestowo-cementowe faliste i płaskie.
3. Stan techniczny 96,5% wyrobów, o których mowa w punktach 1 i 2, jest dobry.
4. W elewacjach budynków zinwentaryzowano 2.000 m² (22 Mg) płyt azbestowo-cementowych falistych.
5. Zinwentaryzowano 10 Mg wyrobów zawierających azbest i składowanych na posesjach.
6. Na terenie Gminy Oława nie ma rur azbestowo-cementowych.
7. Na terenie Gminy Oława nie ma dróg utwardzonych odpadami zawierającymi azbest.

Łącznie zostało zinwentaryzowanych 1.151 Mg wyrobów zawierających azbest.

Proces usuwania wyrobów zawierających azbest powinien być zakończony do końca 2032 r. Przyjęto harmonogram zgodny z *Programem Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009-2032*, w podziale na zadania organizacyjne, edukacyjne, informacyjne i inwestycyjne.

Na podstawie wyników inwentaryzacji wyrobów zawierających azbest stanowiących pokrycia dachowe obiektów budowlanych oraz elementy konstrukcyjne budynków przyjęto, iż w każdym roku realizacji *Programu* powinno być usuwane i unieszkodliwiane ok. 58 Mg odpadów z wyrobów zawierających azbest.

Za usunięcie wyrobów azbestowych odpowiedzialni są właściciele i użytkownicy obiektów, w których wykorzystywane są wyroby azbestowe. Mogą oni uzyskać dofinansowanie do usuwania wyrobów azbestowych, ale brak jest mechanizmów dofinansowania usuwania azbestu dla indywidualnych gospodarstw domowych w zakresie zakupu i montażu nowego pokrycia dachowego. Są to znaczące koszty, które w głównej mierze będą ponoszone przez osoby prywatne, co w znacznym stopniu może ograniczyć tempo realizacji *Programu*.

Odpady azbestowe z terenu Gminy Oława mogą być przyjmowane na składowisku w Trzebczu, a także na pozostałych ogólnodostępnych składowiskach w Polsce.

Oszacowane koszty usunięcia wyrobów zawierających azbest (łącznie z zakupem i montażem nowych pokryć dachowych oraz modernizacją elewacji) wynoszą ponad 6.000.000 zł. Koszty wymiany pokryć dachowych i elewacji będą ponoszone przez właścicieli obiektów. Należy podkreślić, iż koszty usunięcia azbestu oraz zakupu i montażu nowych pokryć dachowych i termomodernizacji budynków mieszkalnych stanowią ponad 99% kosztów realizacji *Programu*. Możliwe jest również wykorzystanie źródeł zewnętrznych finansowania części działań, polegających na bezpiecznym usuwaniu wyrobów azbestowych, tj. funduszy własnych Gminy Oława, środków z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej we Wrocławiu, kredytów preferencyjnych z Banku Ochrony Środowiska S.A i Banku Gospodarki Żywnościowej.

Wskazane jest podjęcie działań, mających na celu podniesienie świadomości ekologicznej mieszkańców w zakresie bezpiecznego użytkowania i usuwania wyrobów azbestowych, zwłaszcza w trakcie akcji informacyjnych i edukacyjnych. Ważne jest dokonanie wyboru grupy docelowej ww. akcji.

Monitoring *Programu* powinien być prowadzony z wykorzystaniem dostępnych i nowych danych, zgodnie z przyjętymi wskaźnikami dla oceny wdrażania *Programu*.

11. Wykorzystane akty prawne i materiały

Akty Prawne

1. Ustawa z dnia 19 czerwca 1997 r. o zakazie stosowania wyrobów zawierających azbest, Dz. U. z 2004 r. Nr 3, poz. 20 z późn. zm.,
2. Ustawa z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach, Dz. U. z 2013 r., poz. 21,
3. Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska, Dz. U. z 2013 r. poz. 1232 i 1238 oraz z 2014 r. poz. 40 i poz. 47,
4. Ustawa z dnia 19 sierpnia 2011 r. o przewozie towarów niebezpiecznych, Dz. U. Nr 227, poz. 1367 z późn. zm.,
5. Rozporządzenie Ministra Gospodarki i Pracy z dnia 14 października 2005 r. w sprawie zasad bezpieczeństwa i higieny pracy przy zabezpieczaniu i usuwaniu wyrobów zawierających azbest oraz programu szkolenia w zakresie bezpiecznego użytkowania takich wyrobów, Dz. U. Nr 216, poz. 1824,
6. Rozporządzenie Ministra Gospodarki z dnia 5 sierpnia 2010 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie sposobów i warunków bezpiecznego użytkowania i usuwania wyrobów zawierających azbest, Dz. U. Nr 162, poz. 1089,
7. Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 6 czerwca 2014 r. w sprawie najwyższych dopuszczalnych stężeń i natężeń czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy, Dz.U., poz. 817,
8. Rozporządzenie Ministra Gospodarki z dnia 13 grudnia 2010 r. w sprawie wymagań w zakresie wykorzystywania wyrobów zawierających azbest oraz wykorzystywania i oczyszczania instalacji lub urządzeń, w których były lub są wykorzystywane wyroby zawierające azbest, Dz. U. z 2011 r. Nr 8, poz.31,
9. Rozporządzenie Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 2 kwietnia 2004 r. w sprawie sposobów i warunków bezpiecznego użytkowania i usuwania wyrobów zawierających azbest, Dz. U. nr 71, poz. 649,
10. Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie, Dz. U. Nr 75, poz. 690, z późn. zm.,
11. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 8 grudnia 2010 r. w sprawie wzorów dokumentów stosowanych na potrzeby ewidencji odpadów, Dz. U. Nr 249, poz. 1673,
12. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 30 kwietnia 2013 r. w sprawie składowisk odpadów, Dz. U., poz.523,
13. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 27 września 2001 r. w sprawie katalogu odpadów, Dz. U. Nr 112, poz. 1206,
14. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 23 lipca 2009 r. w sprawie sposobu przedkładania marszałkowi województwa informacji o rodzaju, ilości i miejscach występowania substancji stwarzających szczególne zagrożenie dla środowiska, Dz. U. Nr 124, poz. 1033,
15. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 20 grudnia 2012 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie sposobu przedkładania marszałkowi województwa informacji o rodzaju, ilości i miejscach występowania substancji stwarzających szczególne zagrożenie dla środowiska, Dz. U. z 2013 r., poz. 24,
16. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 20 grudnia 2012 r. w sprawie sposobu prowadzenia przez marszałka województwa rejestru wyrobów zawierających azbest, Dz. U. z 2013 r., poz. 25,
17. Rozporządzenia Ministra Transportu, Budownictwa i Gospodarki Morskiej z dnia 15 lutego 2012 r. w sprawie świadectwa dopuszczenia pojazdu ADR, Dz. U., poz. 192,
18. Rozporządzenia Ministra Transportu, Budownictwa i Gospodarki Morskiej z dnia 15 lutego 2012 r. w sprawie egzaminów dla kierowców przewożących towary niebezpieczne, Dz. U., poz. 191,

19. Oświadczenie Rządowe z dnia 23 marca 2011 r. w sprawie wejścia w życie zmian do załączników A i B Umowy europejskiej dotyczącej międzynarodowego przewozu drogowego towarów niebezpiecznych (ADR), sporządzonej w Genewie dnia 30 września 1957 r., Dz. U. Nr 110, poz. 641.

Materiały, opracowania i dokumenty

20. „Azbest. Ekspozycja zawodowa i środowiskowa.”, red. Neonila Szeszenia-Dąbrowska, Łódź, 2004,
21. „Bezpieczne postępowania z azbestem i materiałami zawierającymi azbest”, red. Jerzy Dyczek, Materiały specjalistycznego kursu szkoleniowego, AGH, Kraków, 26-27.06.2003,
22. „Zbiór przepisów i procedur dotyczących bezpiecznego postępowania z wyrobami zawierającymi azbest”, Ministerstwo Gospodarki, Warszawa, 2001,
23. Bank Danych Lokalnych, www.stat.gov.pl,
24. Baza azbestowa, www.bazaazbestowa.gov.pl,
25. Gminny plan usuwania wyrobów zawierających azbest – wzór, Ministerstwo Gospodarki, Warszawa, 2007,
26. Program Ochrony Środowiska Gminy Oława,
27. Program Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009-2032, Warszawa, 2010,
28. Strona internetowa ARiMR, www.arimr.gov.pl,
29. Strona internetowa BGŻ, www.bgz.pl,
30. Strona internetowa BOŚ, www.bosbank.pl,
31. Strona internetowa Gminy Oława, www.gminaolawa.pl,
32. Strona internetowa WFOŚiGW we Wrocławiu, www.fos.wroc.pl,
33. Wojewódzki Plan Gospodarki Odpadami Województwa Dolnośląskiego 2012.

12. Spis tabel, wykresów, map i załączników

Spis tabel

Tabela nr 1 Płyty azbestowo-cementowe stanowiące pokrycia dachowe obiektów budowlanych	23
Tabela nr 2 Płyty azbestowo-cementowe w elewacjach obiektów budowlanych	23
Tabela nr 3 Wyniki inwentaryzacji dachów i elewacji z płyt azbestowo-cementowych w podziale na miejscowości Gminy Oława	24
Tabela nr 4 Wyniki inwentaryzacji dachów i elewacji obiektów budowlanych według stopni pilności usunięcia wyrobów azbestowych z terenu Gminy Oława	41
Tabela nr 5 Struktura własnościowa obiektów, w których są wykorzystywane wyroby azbestowe	42
Tabela nr 6 Obiekty użyteczności publicznej pokryte płytami azbestowo-cementowymi na terenie Gminy Oława	43
Tabela nr 7 Funkcje budynków z pokryciem azbestowo-cementowym	45
Tabela nr 8 Odpady zawierające azbest zgromadzone na posesjach	47
Tabela nr 9 Podsumowanie wyników inwentaryzacji na terenie Gminy Oława	47
Tabela nr 10 Harmonogram realizacji Programu w podziale na 2 etapy	52
Tabela nr 11 Nakłady finansowe na usunięcie płyt azbestowo-cementowych stanowiących pokrycia dachowe obiektów budowlanych (w zł)	55
Tabela nr 12 Szacunkowe całkowite koszty realizacji Programu (w zł)	56
Tabela nr 13 Prognozowana struktura finansowania realizacji Programu (w zł)	62
Tabela nr 14 Wskaźniki oceny wdrażania Programu	63

Spis wykresów

Wykres nr 1 Porównanie liczby obiektów budowlanych z wyrobami azbestowymi w poszczególnych miejscowościach Gminy Oława	44
Wykres nr 2 Porównanie ilości wyrobów azbestowych w poszczególnych miejscowościach Gminy Oława	44

Spis map

Mapa nr 1 Szczegółowa mapa rozmieszczenia wyrobów zawierających azbest na terenie Gminy Oława	26
Mapa nr 2 Wyroby azbestowe w obrębach ewidencyjnych Gminy Oława	46
Mapa nr 3 Rozmieszczenie składowisk przyjmujących odpady azbestowe w Polsce	51

Spis załączników

Załącznik 1. Wzór oznakowania instalacji lub urządzeń zawierających azbest, rur azbestowo-cementowych oraz dróg utwardzonych odpadami azbestowymi.....	70
Załącznik 2. Wzór informacji o wyrobach zawierających azbest	71
Załącznik 3. Wzór oceny stanu i możliwości bezpiecznego użytkowania wyrobów zawierających azbest	72
Załącznik 4. Wzór informacji o rodzaju, ilości i miejscach występowania substancji stwarzających szczególne zagrożenie dla środowiska	74
Załącznik 5. Karta ewidencji odpadu	76
Załącznik 6. Karta przekazania odpadu	77
Załącznik 7. Szczegółowe zestawienie wyników inwentaryzacji	78

Załącznik 1. Wzór oznakowania instalacji lub urządzeń zawierających azbest, rur azbestowo-cementowych oraz dróg utwardzonych odpadami azbestowymi

Pomieszczenie zawiera azbest*

* Tylko w przypadku oznakowania pomieszczenia w związku z brakiem możliwości trwałego umieszczenia oznakowania na instalacji lub urządzeniu zawierającym azbest.

Wszystkie instalacje lub urządzenia zawierające azbest oraz rury azbestowo-cementowe powinny być oznakowane w następujący sposób:

- 1) oznakowanie zgodne z podanym wzorem powinno mieć wymiary: co najmniej 5 cm wysokości (H) i 1/2H szerokości;
- 2) oznakowanie powinno składać się z:
 - a) części górnej ($h = 40\% H$) zawierającej literę "a" w białym kolorze na czarnym tle,
 - b) części dolnej ($60\% H$) zawierającej standardowy napis w białym lub czarnym kolorze na czerwonym tle; napis powinien być wyraźnie czytelny;
- 3) jeżeli wyrób zawiera krokidolit, standardowo stosowany zwrot "zawiera azbest" powinien być zastąpiony zwrotem "zawiera krokidolit/azbest niebieski".

Wzór oznakowania dróg utwardzonych odpadami zawierającymi azbest przed wejściem w życie ustawy z dnia 19 czerwca 1997 r. o zakazie stosowania wyrobów zawierających azbest, ale niezabezpieczonych trwale przed emisją włókien azbestu

Wszystkie drogi utwardzone odpadami zawierającymi azbest przed wejściem w życie ustawy z dnia 19 czerwca 1997 r. o zakazie stosowania wyrobów zawierających azbest, ale niezabezpieczone trwale przed emisją włókien azbestu, powinny być oznakowane w następujący sposób:

- 1) oznakowanie zgodne z podanym wzorem powinno mieć wymiary: co najmniej 30 cm wysokości (H) i 1/2H szerokości;
- 2) oznakowanie powinno składać się z:
 - a) części górnej ($h = 40\% H$) zawierającej literę "a" w białym kolorze na czarnym tle,
 - b) części dolnej ($60\% H$) zawierającej standardowy napis w białym lub czarnym kolorze na czerwonym tle; napis powinien być wyraźnie czytelny.

Załącznik 2. Wzór informacji o wyrobach zawierających azbest

INFORMACJA O WYROBACH ZAWIERAJĄCYCH AZBEST¹⁾1. Nazwa miejsca/urządzenia/instalacji, adres²⁾:

.....

2. Wykorzystujący wyroby zawierające azbest – imię i nazwisko lub nazwa i adres:

.....

3. Rodzaj zabudowy³⁾:4. Numer działki ewidencyjnej⁴⁾:5. Numer obrębu ewidencyjnego⁴⁾:6. Nazwa, rodzaj wyrobu⁵⁾:

.....

7. Ilość posiadanych wyrobów⁶⁾:8. Stopień pilności⁷⁾:9. Zaznaczenie miejsca występowania wyrobów⁸⁾:

a) nazwa i numer dokumentu:

b) data ostatniej aktualizacji:

10. Przewidywany termin usunięcia wyrobów:

11. Ilość usuniętych wyrobów zawierających azbest przekazanych do unieszkodliwienia⁶⁾:
(podpis)

data

¹⁾ Za wyrób zawierający azbest uznaje się każdy wyrób zawierający wagowo 0,1 % lub więcej azbestu.

²⁾ Adres faktycznego miejsca występowania azbestu należy uzupełnić w następującym formacie: województwo, powiat, gmina, miejscowość, ulica, numer nieruchomości.

³⁾ Należy podać rodzaj zabudowy: budynek mieszkalny, budynek gospodarczy, budynek przemysłowy, budynek mieszkalno-gospodarczy, inny.

⁴⁾ Należy podać numer działki ewidencyjnej i numer obrębu ewidencyjnego faktycznego miejsca występowania azbestu.

⁵⁾ Przy określaniu rodzaju wyrobu zawierającego azbest należy stosować następującą klasyfikację:

- płyty azbestowo-cementowe płaskie stosowane w budownictwie,
- płyty faliste azbestowo-cementowe stosowane w budownictwie,
- rury i złącza azbestowo-cementowe,
- rury i złącza azbestowo-cementowe pozostawione w ziemi,
- izolacje natryskowe środkami zawierającymi w swoim składzie azbest,
- wyroby cierne azbestowo-kauczukowe,
- przędza specjalna, w tym włókna azbestowe obrobione,
- szczeliwa azbestowe,
- taśmy tkane i plecione, sznury i sznurki,
- wyroby azbestowo-kauczukowe, z wyjątkiem wyrobów ciernych,
- papier, tektura,
- drogi zabezpieczone (drogi utwardzone odpadami zawierającymi azbest przed wejściem w życie ustawy z dnia 19 czerwca 1997 r. o zakazie stosowania wyrobów zawierających azbest, po trwałym zabezpieczeniu przed emisją włókien azbestu),
- drogi utwardzone odpadami zawierającymi azbest przed wejściem w życie ustawy z dnia 19 czerwca 1997 r. o zakazie stosowania wyrobów zawierających azbest, ale niezabezpieczone trwale przed emisją włókien azbestu,
- inne wyroby zawierające azbest, oddzielnie niewymienione, w tym papier i tektura; podać jakie.

⁶⁾ Ilość wyrobów zawierających azbest należy podać w jednostkach właściwych dla danego wyrobu (kg, m², m³, m.b., km).

⁷⁾ Według „Oceny stanu i możliwości bezpiecznego użytkowania wyrobów zawierających azbest” określonej w załączniku nr 1 do rozporządzenia Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 2 kwietnia 2004 r. w sprawie sposobów i warunków bezpiecznego użytkowania i usuwania wyrobów zawierających azbest (Dz. U. Nr 71, poz. 649 oraz z 2010 r. Nr 162, poz. 1089).

⁸⁾ Nie dotyczy osób fizycznych niebędących przedsiębiorcami. Należy podać nazwę i numer dokumentu oraz datę jego ostatniej aktualizacji, w którym zostały oznaczone miejsca występowania wyrobów zawierających azbest, w szczególności planu sytuacyjnego terenu instalacji lub urządzenia zawierającego azbest, dokumentacji technicznej.

Załącznik 3. Wzór oceny stanu i możliwości bezpiecznego użytkowania wyrobów zawierających azbest**OCENA
stanu i możliwości bezpiecznego użytkowania wyrobów zawierających azbest**

Nazwa miejsca/obiektu/urządzenia budowlanego/instalacji przemysłowej:

.....

Adres miejsca/obiektu/urządzenia budowlanego/instalacji przemysłowej:

.....

Rodzaj zabudowy¹⁾:Numer działki ewidencyjnej²⁾:Numer obrębu ewidencyjnego²⁾:Nazwa, rodzaj wyrobu³⁾:Ilość wyrobów⁴⁾:Data sporządzenia poprzedniej oceny⁵⁾:

Grupa/ nr	Rodzaj i stan wyrobu	Punkty	Ocena
I	Sposób zastosowania azbestu		
1	Powierzchnia pokryta masą natryskową z azbestem (torkret)	30	
2	Tynk zawierający azbest	30	
3	Lekkie płyty izolacyjne z azbestem (ciężar obj. < 1 000 kg/m ³)	25	
4	Pozostałe wyroby z azbestem (np. pokrycia dachowe, elewacyjne)	10	
II	Struktura powierzchni wyrobu z azbestem		
5	Duże uszkodzenia powierzchni, naruszona struktura włókien	60	
6	Niewielkie uszkodzenia powierzchni (rysy, odpryski, załamania), naruszona struktura włókien	30	
7	Ścisła struktura włókien przy braku warstwy zabezpieczającej lub jej dużych ubytkach	15	
8	Warstwa zabezpieczająca bez uszkodzeń	0	
III	Możliwość uszkodzenia powierzchni wyrobu z azbestem		
9	Wyrób jest przedmiotem jakichś prac	30	
10	Wyrób bezpośrednio dostępny (do wysokości 2 m)	15	
11	Wyrób narażony na uszkodzenia mechaniczne	10	
12	Wyrób narażony na wstrząsy i drgania lub czynniki atmosferyczne	10	
13	Wyrób nie jest narażony na wpływy zewnętrzne	0	
IV	Miejsce usytuowania wyrobu w stosunku do pomieszczeń użytkowych		
14	Bezpośrednio w pomieszczeniu	30	
15	Za zawieszonym, nieszczelnym sufitem lub innym pokryciem	25	
16	W systemie wentylacji pomieszczenia (kanały wentylacyjne)	25	
17	Na zewnątrz obiektu (np. tynk)	20	
18	Elementy obiektu (np. osłony balkonowe, filarki międzyokienne)	10	
19	Za zawieszonym szczelnym sufitem lub innym pokryciem, ponad pyłoszczelną powierzchnią lub poza szczelnym kanałem wentylacyjnym	5	
20	Bez kontaktu z pomieszczeniem (np. na dachu odizolowanym od pomieszczeń mieszkalnych)	0	

V	Wykorzystanie miejsca/obiektu/urządzenia budowlanego/instalacji przemysłowej		
21	Regularne przez dzieci, młodzież lub sportowców	40	
22	Stałe lub częste (np. zamieszkanie, miejsce pracy)	30	
23	Czasowe (np. domki rekreacyjne)	15	
24	Rzadkie (np. strychy, piwnice, komórki)	5	
25	Nieużytkowane (np. opuszczone zabudowania mieszkalne lub gospodarskie, wyłączone z użytkowania obiekty, urządzenia lub instalacje)	0	
SUMA PUNKTÓW OCENY			
STOPIEŃ PILNOŚCI			

UWAGA: W każdej z pięciu grup arkusza należy wskazać co najmniej jedną pozycję. Jeśli w grupie zostanie wskazana więcej niż jedna pozycja, sumując punkty z poszczególnych grup, należy uwzględnić tylko pozycję o najwyższej punktacji w danej grupie. Sumaryczna liczba punktów pozwala określić stopień pilności:

Stopień pilności I od 120 punktów

wymagane pilnie usunięcie (wymiana na wyrób bezazbestowy) lub zabezpieczenie

Stopień pilności II od 95 do 115 punktów

wymagana ponowna ocena w terminie do 1 roku

Stopień pilności III do 90 punktów

wymagana ponowna ocena w terminie do 5 lat

.....
Oceniający
(nazwisko i imię)

.....
Właściciel/Zarządca
(podpis)

.....
(miejscowość, data)

.....
(adres lub pieczęć z adresem)

Objaśnienia:

¹⁾ Należy podać rodzaj zabudowy: budynek mieszkalny, budynek gospodarczy, budynek przemysłowy, inny.

²⁾ Należy podać numer obrębu ewidencyjnego i numer działki ewidencyjnej faktycznego miejsca występowania azbestu.

³⁾ Przy określaniu rodzaju wyrobu zawierającego azbest należy stosować następującą klasyfikację:

- płyty azbestowo-cementowe płaskie stosowane w budownictwie,
- płyty faliste azbestowo-cementowe dla budownictwa,
- rury i złącza azbestowo-cementowe,
- izolacje natryskowe środkami zawierającymi w swoim składzie azbest,
- wyroby cierne azbestowo-kauczukowe,
- przędza specjalna, w tym włókna azbestowe obrobione,
- szczeliwa azbestowe,
- taśmy tkane i plecione, sznury i sznurki,
- wyroby azbestowo-kauczukowe, z wyjątkiem wyrobów ciernych,
- papier, tektura,
- inne wyroby zawierające azbest, oddzielnie niewymienione, w tym papier i tektura, podać jakie.

⁴⁾ Ilość wyrobów azbestowych podana w jednostkach masy (Mg) oraz w jednostkach właściwych dla danego wyrobu (m², m³, mb).

⁵⁾ Należy podać datę przeprowadzenia poprzedniej oceny; jeśli jest to pierwsza ocena, należy wpisać „pierwsza ocena”.

Załącznik 4. Wzór informacji o rodzaju, ilości i miejscach występowania substancji stwarzających szczególne zagrożenie dla środowiska

Gmina:
 Powiat:
 Województwo:

Informacje za okres:
 określające stan na dzień:

Dział 1. Informacje dotyczące azbestu

Lp.	Opis pola	Informacje
Informacje ogólne		
1	Rok, którego dotyczą informacje ¹⁾	
2	Identyfikator województwa ¹⁾	
3	Identyfikator powiatu ¹⁾	
4	Identyfikator gminy ¹⁾	
5	Rodzaj gminy ^{1), 2)}	
Informacje dotyczące wyrobu zawierającego azbest		
6	Miejscowość, w której wyrób jest zlokalizowany ¹⁾	
7	Ulica ¹⁾	
8	Numer domu	
9	Numer działki ewidencyjnej ³⁾	
10	Obręb ewidencyjny ^{1), 4)}	
11	Rodzaj zabudowy ⁵⁾	
12	Nazwa miejsca lub urządzenia lub instalacji	
13	Nazwa i rodzaj wyrobu ⁶⁾	
14	Przewidywany termin usunięcia wyrobu	
15	Ilość posiadanego wyrobu ⁷⁾	
16	Ilość odpadów zawierających azbest przekazanych do unieszkodliwienia ⁸⁾	
17	Stopień pilności ⁹⁾	
18	Nazwa i numer dokumentu, na którym jest oznaczone miejsce występowania wyrobu	
19	Data ostatniej aktualizacji dokumentu	
Informacje dotyczące wprowadzania i zmian informacji		
20	Data wprowadzenia informacji	
21	Data ostatniej zmiany informacji	
22	Imię i nazwisko osoby dokonującej wpisu do rejestru	

Objaśnienia:

1) Zgodne z krajowym rejestrem urzędowym podziału terytorialnego kraju, o którym mowa w ustawie z dnia 29 czerwca 1995 r. o statystyce publicznej (Dz. U. z 2012 r. poz. 591 oraz z 2013 r. poz. 2), zwanym dalej „rejestrem TERYT”.

2) Należy podać rodzaj gminy: miejska, wiejska, miejsko-wiejska, zgodnie z rejestrem TERYT.

3) Należy podać numer działki ewidencyjnej faktycznego miejsca występowania azbestu.

4) Należy podać numer obrębu ewidencyjnego faktycznego miejsca występowania azbestu.

5) Należy podać rodzaj zabudowy: budynek mieszkalny, budynek gospodarczy, budynek przemysłowy, budynek mieszkalno-gospodarczy, inny.

6) Przy określaniu rodzaju wyrobu zawierającego azbest należy stosować następującą klasyfikację:

- płyty azbestowo-cementowe płaskie stosowane w budownictwie,
- płyty azbestowo-cementowe faliste stosowane w budownictwie,
- rury i złącza azbestowo-cementowe,
- rury i złącza azbestowo-cementowe pozostawione w ziemi,
- izolacje natryskowe wykonane środkami zawierającymi w swoim składzie azbest,
- wyroby cierne azbestowo-kauczukowe,
- przędza specjalna, w tym włókna azbestowe obrobione,
- szczeliwa azbestowe,
- taśmy tkane i plecione, sznury i sznurki,
- wyroby azbestowo-kauczukowe, z wyjątkiem wyrobów ciernych,
- papier, tektura,
- drogi zabezpieczone (drogi utwardzone odpadami zawierającymi azbest przed dniem wejścia w życie ustawy z dnia 19 czerwca 1997 r. o zakazie stosowania wyrobów zawierających azbest (Dz. U. z 2004 r. Nr 3, poz. 20, z późn. zm.),

- po trwałym zabezpieczeniu przed emisją włókien azbestu),
- drogi utwardzone odpadami zawierającymi azbest przed dniem wejścia w życie ustawy z dnia 19 czerwca 1997 r. o zakazie stosowania wyrobów zawierających azbest, które nie zostały zabezpieczone trwale przed emisją włókien azbestu,
 - inne wyroby zawierające azbest, oddzielnie niewymienione, w tym papier i tektura; podać jakie.
- 7) Ilość wyrobu należy podać w jednostce właściwej dla danego wyrobu (kg, m², m³, m, km).
- 8) Ilość odpadu należy podać w jednostce właściwej dla danego odpadu (kg).
- 9) Określony na podstawie oceny stanu i możliwości bezpiecznego użytkowania wyrobów zawierających azbest, o której mowa w § 4ust. 2 rozporządzenia Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 2 kwietnia 2004 r. w sprawie sposobów i warunków bezpiecznego użytkowania i usuwania wyrobów zawierających azbest (Dz. U. Nr 71, poz. 649, z późn. zm.).

Załącznik 5. Karta ewidencji odpadu

KARTA EWIDENCJI ODPADU¹⁾					Nr karty		Rok kalendarzowy			
Kod odpadu ²⁾										
Rodzaj odpadu ³⁾										
Procentowa zawartość PCB w odpadzie ³⁾										
Posiadacz odpadów ⁴⁾										
Adres posiadacza odpadów⁵⁾										
Województwo		Gmina		Miejscowość		Telefon służbowy		Faks służbowy		
Ulica		Nr domu		Nr lokalu		Kod pocztowy				
Miejsce prowadzenia działalności⁶⁾										
Województwo		Gmina		Miejscowość		Telefon służbowy		Faks służbowy		
Ulica		Nr domu		Nr lokalu		Kod pocztowy				
Działalność w zakresie:⁷⁾										
W ☐			Zb ☐			Od ☐				
Un ☐			Ok ☐							
Gospodarowanie odpadami										
Miesiąc	Masa wytworzonych odpadów [Mg] ^{8,9)}	Masa odebranych odpadów komunalnych [Mg] ^{8,10,11)}	Masa przyjętych odpadów [Mg] ⁸⁾	Nr karty przekazania odpadu ¹²⁾	We własnym zakresie			Odpady przekazane		imię i nazwisko osoby sporządzającej
					masa [Mg] ^{8,13)}	metoda odzysku R ¹⁴⁾	metoda unieszkodliwiania D ¹⁵⁾	masa [Mg] ⁸⁾	nr karty przekazania odpadu ¹⁶⁾	

Objaśnienia:

- 1) W przypadku wytwarzania, zbierania, odzysku i unieszkodliwiania odpadów należy sporządzać osobną kartę ewidencji odpadu dla każdego miejsca prowadzenia działalności, z wyjątkiem usług, o których mowa w art. 3 ust. 3 pkt 22 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. o odpadach. W przypadku odbierania odpadów komunalnych należy sporządzić osobno kartę dla każdej gminy, z terenu której odpady komunalne są odbierane. Nie dotyczy komunalnych osadów ściekowych stosowanych w celach, o których mowa w art. 43 ust. 1 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. o odpadach, prowadzącego zakład przetwarzania, o którym mowa w ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o zużytych sprzęcie elektrycznym i elektronicznym (Dz. U. Nr 180, poz. 1495, z późn. zm.), w zakresie odpadów powstałych w wyniku demontażu zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego, oraz prowadzącego stację demontażu i prowadzącego punkt zbierania pojazdów, o których mowa w ustawie z dnia 20 stycznia 2005 r. o recyklingu pojazdów wycofanych z eksploatacji (Dz. U. Nr 25, poz. 202, z późn. zm.), w zakresie gospodarowania pojazdami wycofanymi z eksploatacji.
- 2) Zgodnie z katalogiem odpadów stanowiącym załącznik do rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 27 września 2001 r. w sprawie katalogu odpadów (Dz. U. Nr 112, poz. 1206).
- 3) Dotyczy działalności w zakresie unieszkodliwiania PCB.
- 4) Podać imię i nazwisko lub nazwę posiadacza odpadów. W przypadku odbierania odpadów komunalnych posiadaczem obowiązany do wypełnienia karty ewidencji odpadu jest przedsiębiorca, który uzyskał zezwolenie na prowadzenie działalności w zakresie odbierania odpadów od właścicieli nieruchomości, o którym mowa w ustawie z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz. U. z 2005 r. Nr 236, poz. 2008, z późn. zm.), lub gminna jednostka organizacyjna, o której mowa w tej ustawie.
- 5) Podać adres zamieszkania lub siedziby posiadacza odpadów.
- 6) Podać adres miejsca prowadzenia działalności. W przypadku posiadania decyzji na prowadzenie działalności na terenie całego kraju lub na określonym obszarze należy wskazać adres siedziby lub miejsca zamieszkania posiadacza odpadów. W przypadku przedsiębiorcy, który uzyskał zezwolenie na odbieranie odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości, o którym mowa w ustawie z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach, należy podać województwo i gminę.
- 7) Zaznaczyć symbolem X właściwy kwadrat: W - wytwarzanie odpadów, Zb - zbieranie odpadów, Od - odzysk, Un - unieszkodliwianie odpadów, Ok - odbieranie odpadów komunalnych.
- 8) Podać masę odpadów z dokładnością co najmniej do pierwszego miejsca po przecinku dla odpadów innych niż niebezpieczne; co najmniej do trzeciego miejsca po przecinku dla odpadów niebezpiecznych.
- 9) Nie dotyczy odpadów komunalnych.
- 10) Odpady komunalne w rozumieniu definicji zawartej w ustawie z dnia 27 kwietnia 2001 r. o odpadach.
- 11) Wypełnia przedsiębiorca, który uzyskał zezwolenie na prowadzenie działalności w zakresie odbierania odpadów od właścicieli nieruchomości, o którym mowa w ustawie z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach, lub gminna jednostka organizacyjna, o której mowa w tej ustawie.
- 12) Podać nr karty przekazania, na podstawie której odpad został przyjęty. W przypadku przywozu odpadów na terytorium kraju należy wpisać "Przywóz do RP". W przypadku przyjmowania odpadów z innego miejsca prowadzenia działalności danego posiadacza odpadów należy wskazać to miejsce, podając województwo, nazwę miejscowości, ulicę, nr domu i lokalu. W przypadku przyjmowania odpadów od posiadacza zwolnionego z obowiązku prowadzenia ewidencji odpadów rubryka pozostaje niewypełniona.
- 13) Podać masę odpadów zagospodarowanych we własnym zakresie.
- 14) Symbole R określają procesy odzysku zgodnie z załącznikiem nr 5 do ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. o odpadach.
- 15) Symbole D określają procesy unieszkodliwiania odpadów zgodnie z załącznikiem nr 6 do ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. o odpadach.
- 16) Podać nr karty przekazania odpadu, którą został przekazany innemu posiadaczowi odpadów. W przypadku wywozu odpadów poza terytorium kraju należy wpisać "Wywóz poza RP". W przypadku przekazania odpadów osobom fizycznym lub jednostkom organizacyjnym niebędącym przedsiębiorcami do wykorzystania na własne potrzeby zgodnie z przepisami wydanymi na podstawie art. 33 ust. 3 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. o odpadach należy wpisać "Przekazane os. fiz.". W przypadku przekazywania do innego miejsca prowadzenia działalności danego posiadacza odpadów należy wskazać to miejsce, podając województwo, nazwę miejscowości, ulicę, nr domu i lokalu.

Załącznik 6. Karta przekazania odpadu

KARTA PRZEKAZANIA ODPADU		Nr karty ¹⁾	Rok kalendarzowy
Posiadacz odpadów, który przekazuje odpad ^{2,3)}	Transportujący odpad ^{2,4)}	Posiadacz odpadów, który przejmuje odpad ²⁾	
Adres ⁵⁾	Adres ^{5,6)}	Adres ⁵⁾	
Nr REGON ⁶⁾	Nr REGON ^{6, 7)}	Nr REGON ⁶⁾	
Miejsce przeznaczenia odpadów ⁸⁾			
Rodzaj procesu przetwarzania, któremu powinien zostać poddany odpad ⁹⁾			
Wnoszę o wydanie dokumentu potwierdzającego odzysk lub recykling ¹⁰⁾		TAK ☐	NIE ☐
Kod odpadu ¹¹⁾	Rodzaj odpadu ¹¹⁾		
Data/miesiąc ^{12,13)}	Masa przekazanych odpadów [Mg] ¹⁴⁾	Numer rejestracyjny pojazdu, przyczepy lub naczepy ^{7,15)}	
Potwierdzam przekazanie odpadu	Potwierdzam wykonanie usługi transportu ^{4,8)}	Potwierdzam przejęcie odpadu	
data, pieczęć i podpis	data, pieczęć i podpis	data, pieczęć i podpis	

Objaśnienia:

- 1) Numer jest nadawany przez posiadacza odpadów, który przekazuje odpad.
- 2) Podać imię i nazwisko lub nazwę podmiotu.
- 3) W przypadku odpadów komunalnych do wypełnienia karty przekazania odpadu jest obowiązany przedsiębiorca, który uzyskał zezwolenie na prowadzenie działalności w zakresie odbierania odpadów od właścicieli nieruchomości, o którym mowa w ustawie z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz. U. z 2005 r. Nr 236, poz. 2008, z późn. zm.), lub gminna jednostka organizacyjna, o której mowa w tej ustawie.
- 4) Dotyczy przedsiębiorcy transportującego odpady, niebędącego posiadaczem odpadów, działającego na zlecenie innego posiadacza odpadów, który zlecił mu wykonanie usługi transportu odpadów.
- 5) Podać adres zamieszkania lub siedziby podmiotu.
- 6) O ile posiada.
- 7) W przypadku gdy odpad jest transportowany kolejno przez dwóch lub więcej prowadzących działalność w zakresie transportu odpadów, w oznaczonych rubrykach należy podać wymagane dane i podpisy wszystkich transportujących odpad z zachowaniem kolejności transportowania odpadu.
- 8) Podać adres miejsca odbioru odpadu, pod który należy dostarczyć odpad, wskazany przez posiadacza odpadu transportującemu odpady.
- 9) Dotyczy stacji demontażu w przypadku przekazywania odpadów powstałych w wyniku demontażu pojazdów wycofanych z eksploatacji. Podać symbol R lub D. Symbole R określają procesy odzysku zgodnie z załącznikiem nr 5 do ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. o odpadach. Symbole D określają procesy unieszkodliwiania odpadów zgodnie z załącznikiem nr 6 do ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. o odpadach.
- 10) Dotyczy dokumentów wystawianych przez prowadzących odzysk lub recykling na podstawie ustawy z dnia 11 maja 2001 r. o obowiązkach przedsiębiorców w zakresie gospodarowania niektórymi odpadami oraz o opłacie produktowej (Dz. U. z 2007 r. Nr 90, poz. 607, z późn. zm.).
- 11) Zgodnie z katalogiem odpadów stanowiącym załącznik do rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 27 września 2001 r. w sprawie katalogu odpadów (Dz. U. Nr 112, poz. 1206).
- 12) W przypadku odpadów niebezpiecznych podać datę przekazania odpadu.
- 13) Karta może być stosowana jako jednorazowa karta przekazania odpadu lub jako zbiorcza karta przekazania odpadu, obejmująca odpad danego rodzaju przekazywany łącznie w czasie jednego miesiąca kalendarzowego, za pośrednictwem tego samego transportującego odpady temu samemu posiadaczowi odpadów.
- 14) Podać masę odpadów z dokładnością co najmniej do pierwszego miejsca po przecinku dla odpadów innych niż niebezpieczne; co najmniej do trzeciego miejsca po przecinku dla odpadów niebezpiecznych.
- 15) Dotyczy odpadów niebezpiecznych.

Załącznik 7. Szczegółowe zestawienie wyników inwentaryzacji

Lp.	Miejscowość	Ulica	Nr	Nr obrębu	Nr działki ew.	Typ płyt	Stan płyt	Ilość m ²	Typ własności
1	Bolechów		1	021504_2.0001	AR_1.116/2	2	3	522	Prywatna
2	Bolechów		1	021504_2.0001	AR_1.116/2	2	3	362	Prywatna
3	Bolechów		1	021504_2.0001	AR_1.116/2	2	3	345	Prywatna
4	Bolechów		4	021504_2.0001	AR_1.111	2	3	178	Prywatna
5	Bolechów		8	021504_2.0001	AR_1.107	2	3	330	Prywatna
6	Bolechów		8	021504_2.0001	AR_1.107	2	3	280	Prywatna
7	Bolechów		9	021504_2.0001	AR_1.106	2	3	27	Prywatna
8	Bolechów		10	021504_2.0001	AR_1.105	2	3	379	Prywatna
9	Bolechów		14	021504_2.0001	AR_1.100	2	3	180	Prywatna
10	Bolechów		20	021504_2.0001	AR_1.16	2	3	17	Prywatna
11	Bolechów		21	021504_2.0001	AR_1.85/3	2	3	120	Prywatna
12	Bolechów		22	021504_2.0001	AR_1.84/2	2	3	393	Prywatna
13	Bolechów		25	021504_2.0001	AR_1.79	2	3	221	Prywatna
14	Bolechów		25	021504_2.0001	AR_1.79	2	3	342	Prywatna
15	Bolechów		27	021504_2.0001	AR_1.77/1	2	3	351	Prywatna
16	Bolechów		28	021504_2.0001	AR_1.76	2	3	19	Prywatna
17	Bolechów		30	021504_2.0001	AR_1.75/3	2	3	158	Prywatna
18	Bolechów		RSP	021504_2.0001	AR_1.19/6	2	2	1500	Prywatna
19	Bolechów		RSP	021504_2.0001	AR_1.19/6	3	1	1000	Prywatna
20	Bolechów		RSP	021504_2.0001	AR_1.19/6	3	1	1000	Prywatna
21	Bystrzyca	Bolesława Chrobrego	12 a	021504_2.0002	AR_2.1247/1	2	3	53	Prywatna
22	Bystrzyca	Bolesława Chrobrego	1	021504_2.0002	AR_2.1408/1	2	3	46	Prywatna
23	Bystrzyca	Bolesława Chrobrego	6	021504_2.0002	AR_2.1244	2	3	134	Prywatna
24	Bystrzyca	Bolesława Chrobrego	33	021504_2.0002	AR_2.1386	2	3	91	Prywatna
25	Bystrzyca	Bolesława Chrobrego	41	021504_2.0002	AR_2.1382/2	2	3	228	Prywatna
26	Bystrzyca	Bolesława Chrobrego	44	021504_2.0002	AR_2.1304/2	2	3	89	Prywatna
27	Bystrzyca	Bolesława Chrobrego	44	021504_2.0002	AR_2.1304/2	2	3	33	Prywatna
28	Bystrzyca	Bolesława Chrobrego	45	021504_2.0002	AR_2.1379	2	3	65	Prywatna
29	Bystrzyca	Bolesława Chrobrego	50	021504_2.0002	AR_2.1311	2	3	139	Prywatna
30	Bystrzyca	Bolesława Chrobrego	60	021504_2.0002	AR_2.1360	2	3	48	Współwłasność
31	Bystrzyca	Brzegowa	6	021504_2.0002	AR_2.1133/1	2	3	23	Prywatna
32	Bystrzyca	Brzegowa	8	021504_2.0002	AR_2.1134/2	2	3	222	Prywatna
33	Bystrzyca	Brzegowa	33	021504_2.0002	AR_2.824/15 1	2	3	39	Prywatna
34	Bystrzyca	Chabrowa	BN	021504_2.0002	AR_2.616/2	2	3	786	Współwłasność
35	Bystrzyca	Dębowa	5	021504_2.0002	AR_2.591/52	2	3	141	Prywatna
36	Bystrzyca	Jana III Sobieskiego	5	021504_2.0002	AR_2.1317	2	3	52	Prywatna
37	Bystrzyca	Jana III Sobieskiego	6	021504_2.0002	AR_2.1326/1	2	3	26	Prywatna
38	Bystrzyca	Jana III Sobieskiego	9	021504_2.0002	AR_2.1315	2	3	33	Prywatna

Lp.	Miejscowość	Ulica	Nr	Nr obrębu	Nr działki ew.	Typ płyt	Stan płyt	Ilość m ²	Typ własności
39	Bystrzyca	Juliusza Słowackiego	17	021504_2.0002	AR_2.1335	2	3	30	Prywatna
40	Bystrzyca	Juliusza Słowackiego	19	021504_2.0002	AR_2.1334	2	3	15	Prywatna
41	Bystrzyca	Kamienna	5	021504_2.0002	AR_2.566/28	2	3	66	Prywatna
42	Bystrzyca	Krótką	3	021504_2.0002	AR_2.1138/5	2	3	53	Prywatna
43	Bystrzyca	Leśna	27	021504_2.0002	AR_2.679/12	2	3	51	Prywatna
44	Bystrzyca	Lipowa	25	021504_2.0002	AR_2.1150	2	3	60	Prywatna
45	Bystrzyca	Młynarska	16	021504_2.0002	AR_2.1164/4	2	3	42	Prywatna
46	Bystrzyca	Nowa	7 a	021504_2.0002	AR_2.1297/1	2	3	250	Prywatna
47	Bystrzyca	Podgórna	5	021504_2.0002	AR_2.1227	2	3	184	Prywatna
48	Bystrzyca	Podgórna	5	021504_2.0002	AR_2.1227	2	3	86	Prywatna
49	Bystrzyca	Podgórna	5	021504_2.0002	AR_2.1227	2	3	181	Prywatna
50	Bystrzyca	Rzeczna	3	021504_2.0002	AR_2.1196	2	3	67	Prywatna
51	Bystrzyca	Tadeusza Kościuszki	43	021504_2.0002	AR_2.628/3	2	3	460	Prywatna
52	Bystrzyca	Tadeusza Kościuszki	52	021504_2.0002	AR_2.1274	2	3	64	Prywatna
53	Bystrzyca	Tadeusza Kościuszki	66	021504_2.0002	AR_2.1287	2	3	103	Prywatna
54	Bystrzyca	Tadeusza Kościuszki	69	021504_2.0002	AR_2.616/4	2	3	26	Gminy
55	Bystrzyca	Tadeusza Kościuszki	71	021504_2.0002	AR_2.615/5	2	2	106	Prywatna
56	Bystrzyca	Tadeusza Kościuszki	81	021504_2.0002	AR_2.610/4	2	3	28	Prywatna
57	Bystrzyca	Tadeusza Kościuszki	84	021504_2.0002	AR_2.1303/1	2	3	47	Prywatna
58	Bystrzyca	Tadeusza Kościuszki	96	021504_2.0002	AR_2.1357/2	2	3	75	Prywatna
59	Bystrzyca	Tadeusza Kościuszki	100	021504_2.0002	AR_2.1368/3	2	3	49	Prywatna
60	Bystrzyca	Tadeusza Kościuszki	101	021504_2.0002	AR_2.566/41	2	3	846	Prywatna
61	Bystrzyca	Wójcicka	3	021504_2.0002	AR_2.822	2	3	40	Prywatna
62	Chwalibóżyce		1	021504_2.0003	AR_1.189/3	2	3	41	Prywatna
63	Chwalibóżyce		3	021504_2.0003	AR_1.79	2	3	170	Prywatna
64	Chwalibóżyce		6	021504_2.0003	AR_1.76/1	2	3	76	Prywatna
65	Chwalibóżyce		8	021504_2.0003	AR_1.75	2	3	8	Prywatna
66	Chwalibóżyce		8	021504_2.0003	AR_1.75	2	3	27	Prywatna
67	Chwalibóżyce		17	021504_2.0003	AR_1.65	2	3	223	Prywatna
68	Chwalibóżyce		27	021504_2.0003	AR_1.55	2	3	78	Prywatna
69	Chwalibóżyce		32	021504_2.0003	AR_1.48	2	3	50	Prywatna
70	Chwalibóżyce		33	021504_2.0003	AR_1.47	1	3	188	Prywatna
71	Chwalibóżyce		40	021504_2.0003	AR_1.137/5	2	3	297	Prywatna
72	Chwalibóżyce		41	021504_2.0003	AR_1.33	2	3	153	Prywatna
73	Chwalibóżyce		49	021504_2.0003	AR_1.124/4	2	3	584	Prywatna
74	Chwalibóżyce		61	021504_2.0003	AR_1.87	2	3	205	Prywatna
75	Chwalibóżyce		71	021504_2.0003	AR_1.5	2	3	187	Prywatna
76	Chwalibóżyce		74	021504_2.0003	AR_1.2	2	3	256	Prywatna
77	Chwalibóżyce		75	021504_2.0003	AR_1.96/6	2	3	100	Prywatna
78	Drzemlikowice		3	021504_2.0004	AR_1.71/2	2	3	84	Prywatna
79	Drzemlikowice		17	021504_2.0004	AR_1.135/4	2	3	137	Prywatna
80	Drzemlikowice		25	021504_2.0004	AR_1.103	2	3	185	Prywatna

Lp.	Miejscowość	Ulica	Nr	Nr obrębu	Nr działki ew.	Typ płyt	Stan płyt	Ilość m ²	Typ własności
81	Drzemlikowice		26	021504_2.0004	AR_1.82/2	2	3	233	Prywatna
82	Drzemlikowice		27	021504_2.0004	AR_1.79/4	2	3	195	Prywatna
83	Drzemlikowice		33	021504_2.0004	AR_1.89/1	2	3	64	Prywatna
84	Gać		4	021504_2.0005	AR_1.110/3	2	3	58	Prywatna
85	Gać		6	021504_2.0005	AR_1.112/2	2	3	35	Prywatna
86	Gać		31	021504_2.0005	AR_1.141/4	2	3	17	Prywatna
87	Gać		43	021504_2.0005	AR_1.179/3	2	3	115	Prywatna
88	Gać		50	021504_2.0005	AR_1.174	2	3	184	Prywatna
89	Gać		67	021504_2.0005	AR_1.156/13	2	3	290	Prywatna
90	Gać		73	021504_2.0005	AR_1.104	2	3	26	Prywatna
91	Gać		75	021504_2.0005	AR_1.244/7	2	3	39	Prywatna
92	Gaj Oławski		12	021504_2.0006	AR_2.141/5	2	3	1247	Prywatna
93	Gaj Oławski		15	021504_2.0006	AR_2.139	2	3	43	Prywatna
94	Gaj Oławski		21	021504_2.0006	AR_1.189	2	3	26	Prywatna
95	Gaj Oławski		47	021504_2.0006	AR_1.164/1	2	3	242	Prywatna
96	Gaj Oławski		49	021504_2.0006	AR_1.163/9	2	3	43	Prywatna
97	Gaj Oławski		17 a	021504_2.0006	AR_2.135/3	2	3	67	Prywatna
98	Godzikowice	Spacerowa	2	021504_2.0007	AR_2.176/1	2	3	86	Prywatna
99	Godzikowice	Sportowa	14	021504_2.0007	AR_2.191/9	2	3	53	Prywatna
100	Godzikowice		2	021504_2.0007	AR_1.2/1	2	3	56	Prywatna
101	Godzikowice		7	021504_2.0007	AR_1.15/1	2	3	85	Prywatna
102	Godzikowice		18	021504_2.0007	AR_1.28	2	3	375	Prywatna
103	Godzikowice		22	021504_2.0007	AR_1.32/1	2	3	64	Prywatna
104	Godzikowice		30	021504_2.0007	AR_1.39	2	3	602	Prywatna
105	Godzikowice		35	021504_2.0007	AR_1.42/1	2	3	239	Prywatna
106	Godzikowice		35	021504_2.0007	AR_1.50/5	2	3	66	Prywatna
107	Godzikowice		56	021504_2.0007	AR_2.113/1	2	3	10	Prywatna
108	Godzikowice		61	021504_2.0007	AR_2.122	2	3	6	Prywatna
109	Godzikowice		62	021504_2.0007	AR_2.122	1	3	228	Prywatna
110	Godzikowice		76	021504_2.0007	AR_2.132	2	3	832	Prywatna
111	Godzikowice		77	021504_2.0007	AR_2.133	2	3	245	Prywatna
112	Godzikowice		98	021504_2.0007	AR_1.480	2	3	99	Prywatna
113	Godzikowice		154	021504_2.0007	AR_1.11/3	2	3	1302	Gminy
114	Godzinowice		4	021504_2.0008	AR_1.139	2	3	190	Prywatna
115	Godzinowice		7	021504_2.0008	AR_1.144/4	2	3	305	Prywatna
116	Godzinowice		7	021504_2.0008	AR_1.144/3	2	3	455	Prywatna
117	Godzinowice		15	021504_2.0008	AR_1.152/1	2	3	28	Prywatna
118	Godzinowice		18	021504_2.0008	AR_1.155	2	3	287	Prywatna
119	Godzinowice		19	021504_2.0008	AR_1.155	2	3	147	Prywatna
120	Godzinowice		1 c	021504_2.0008	AR_1.136/10	2	3	536	Prywatna
121	Jaczkowice	Oławska	27	021504_2.0009	AR_1.115/9	2	3	215	Prywatna
122	Jaczkowice	Oławska	27	021504_2.0009	AR_1.115/9	2	3	80	Prywatna
123	Jaczkowice		18	021504_2.0009	AR_1.236	2	3	168	Prywatna
124	Jaczkowice		21	021504_2.0009	AR_1.233	2	3	20	Prywatna
125	Jaczkowice		26	021504_2.0009	AR_1.228/1	2	3	17	Prywatna
126	Jaczkowice		27	021504_2.0009	AR_1.24/10	2	3	51	Prywatna
127	Jaczkowice		30	021504_2.0009	AR_1.28/1	2	3	52	Prywatna
128	Jaczkowice		31	021504_2.0009	AR_1.30/11	2	3	53	Prywatna
129	Jaczkowice		42	021504_2.0009	AR_1.276/1	2	2	140	Prywatna
130	Jaczkowice		47	021504_2.0009	AR_1.267	2	3	25	Prywatna

Lp.	Miejscowość	Ulica	Nr	Nr obrębu	Nr działki ew.	Typ płyt	Stan płyt	Ilość m ²	Typ własności
131	Jaczkowice		52	021504_2.0009	AR_1.260/2	2	3	89	Prywatna
132	Jaczkowice		BN	021504_2.0009	AR_1.27	2	3	54	Gminy
133	Jakubowice		34	021504_2.0010	AR_1.90	2	3	270	Prywatna
134	Jakubowice		39	021504_2.0010	AR_1.177/57	2	3	300	Powiatu
135	Jakubowice		40	021504_2.0010	AR_1.93	2	3	130	Prywatna
136	Jakubowice		41	021504_2.0010	AR_1.94	2	3	52	Prywatna
137	Jakubowice		38 a	021504_2.0010	AR_1.179/8	2	3	152	Prywatna
138	Janików	Boczna	8	021504_2.0010	AR_1.331	2	3	61	Prywatna
139	Janików	Minkowicka	5	021504_2.0010	AR_1.246/5	2	3	210	Prywatna
140	Janików	Oławska	5	021504_2.0010	AR_1.177/1	2	3	25	Prywatna
141	Janików	Oławska	5	021504_2.0010	AR_1.177/1	2	3	59	Prywatna
142	Janików	Oławska	5	021504_2.0010	AR_1.177/1	2	3	105	Prywatna
143	Janików	Oławska	7	021504_2.0010	AR_1.216	2	3	29	Prywatna
144	Janików	Oławska	7	021504_2.0010	AR_1.216	2	3	52	Prywatna
145	Janików	Stefana Batorego	5	021504_2.0010	AR_1.308	2	3	34	Prywatna
146	Janików	Stefana Batorego	15	021504_2.0010	AR_1.315/2	2	3	82	Prywatna
147	Janików	Stefana Batorego	15	021504_2.0010	AR_1.315/2	2	3	28	Prywatna
148	Janików	Stefana Batorego	25	021504_2.0010	AR_1.303	1	3	34	Prywatna
149	Janików	Zielona	1 a	021504_2.0010	AR_1.249/1	2	3	28	Prywatna
150	Janików	Zielona	2 a	021504_2.0011	AR_1.249/2	2	3	247	Prywatna
151	Janików	Zielona	3	021504_2.0011	AR_1.220/1	2	3	40	Prywatna
152	Janików	Zielona	9	021504_2.0011	AR_1.223/1	2	3	24	Prywatna
153	Jankowice		6	021504_2.0011	AR_1.185/1	2	3	27	Prywatna
154	Jankowice		12	021504_2.0011	AR_1.116	2	3	106	Prywatna
155	Jankowice		15	021504_2.0011	AR_1.177/3	2	3	120	Prywatna
156	Jankowice		20	021504_2.0011	AR_1.132	2	3	164	Prywatna
157	Jankowice		20	021504_2.0011	AR_1.85/3	2	3	637	Prywatna
158	Jankowice		21	021504_2.0012	AR_1.169/2	2	3	222	Prywatna
159	Jankowice		26	021504_2.0012	AR_1.158/4	2	3	69	Prywatna
160	Jankowice		27	021504_2.0012	AR_1.157	2	3	142	Prywatna
161	Jankowice		28	021504_2.0012	AR_1.154	2	3	28	Prywatna
162	Jankowice		28	021504_2.0012	AR_1.154	2	3	29	Prywatna
163	Jankowice		43	021504_2.0012	AR_1.120	2	3	206	Prywatna
164	Jankowice		43	021504_2.0012	AR_1.120	2	3	25	Prywatna
165	Jankowice		49	021504_2.0012	AR_1.100	2	3	148	Prywatna
166	Jankowice		54	021504_2.0012	AR_1.92/1	2	3	76	Prywatna
167	Jankowice		56	021504_2.0012	AR_1.197/2	2	3	19	Prywatna
168	Jankowice		56	021504_2.0012	AR_1.197/2	2	3	23	Prywatna
169	Jankowice		57	021504_2.0012	AR_1.196/2	2	3	21	Prywatna
170	Jankowice		30 a	021504_2.0012	AR_1.150/1	2	3	73	Prywatna
171	Jankowice Małe		13	021504_2.0013	AR_1.48/2	2	3	180	Prywatna
172	Jankowice Małe		14	021504_2.0013	AR_1.43/1	2	3	38	Prywatna
173	Jankowice Małe		15	021504_2.0013	AR_1.44	2	3	365	Prywatna
174	Jankowice Małe		15	021504_2.0013	AR_1.44	2	3	163	Prywatna

Lp.	Miejscowość	Ulica	Nr	Nr obrębu	Nr działki ew.	Typ płyt	Stan płyt	Ilość m ²	Typ własności
175	Jankowice Małe		18	021504_2.0013	AR_1.46	2	3	100	Prywatna
176	Jankowice Małe		33	021504_2.0013	AR_1.62	2	3	105	Prywatna
177	Jankowice Małe		35	021504_2.0013	AR_1.60	2	3	28	Prywatna
178	Jankowice Małe		BN	021504_2.0013	AR_1.109	2	3	13	Prywatna
179	Lizawice		3	021504_2.0013	AR_1.43	2	3	83	Prywatna
180	Lizawice		3	021504_2.0013	AR_1.43	2	3	45	Prywatna
181	Lizawice		9	021504_2.0013	AR_1.79/2	2	3	143	Prywatna
182	Lizawice		11	021504_2.0013	AR_1.83/2	2	3	109	Prywatna
183	Lizawice		14	021504_2.0013	AR_1.34/1	2	3	325	Prywatna
184	Lizawice		15	021504_2.0013	AR_1.32/4	2	3	61	Prywatna
185	Lizawice		25	021504_2.0013	AR_1.87	2	3	205	Prywatna
186	Lizawice		14 b	021504_2.0013	AR_1.32/2	2	3	197	Prywatna
187	Lizawice		17 a	021504_2.0013	AR_1.40/5	2	3	68	Prywatna
188	Lizawice		25 c	021504_2.0013	AR_1.87/2	2	3	375	Prywatna
189	Lizawice		BN	021504_2.0013	AR_1.6/13	2	3	3571	Prywatna
190	Lizawice		BN	021504_2.0013	AR_1.6/13	2	3	3545	Prywatna
191	Lizawice		BN	021504_2.0013	AR_1.6/13	2	3	3551	Prywatna
192	Marcinkowice	Ogrodowa	9	021504_2.0013	AR_2.327/4	2	3	112	Prywatna
193	Marcinkowice	Ogrodowa	17	021504_2.0013	AR_2.322/2	2	3	9	Prywatna
194	Marcinkowice	Piastowska	12	021504_2.0014	AR_2.277/7	2	3	30	Prywatna
195	Marcinkowice	Piastowska	14	021504_2.0014	AR_2.276/2	2	3	34	Prywatna
196	Marcinkowice	Piastowska	23	021504_2.0014	AR_2.271/1	2	3	53	Prywatna
197	Marcinkowice	Piastowska	27	021504_2.0014	AR_2.266/1	2	3	35	Skarbu Państwa
198	Marcinkowice	Piastowska	33	021504_2.0014	AR_2.264	2	3	49	Prywatna
199	Marcinkowice	Piastowska	33	021504_2.0014	AR_2.264	2	3	72	Prywatna
200	Marcinkowice	Piastowska	43	021504_2.0014	AR_2.253/2	2	2	70	Prywatna
201	Marcinkowice	Piastowska	49	021504_2.0014	AR_2.180/4	2	3	19	Prywatna
202	Marcinkowice	Piastowska	BN	021504_2.0014	AR_2.298/12	2	3	50	Prywatna
203	Marcinkowice	Polna	9 a	021504_2.0014	AR_2.238/4	2	3	107	Prywatna
204	Marcinkowice	Słoneczna	BN	021504_2.0014	AR_2.297/22	2	3	372	Gminy
205	Marcinkowice	Słowiańska	1	021504_2.0014	AR_2.279/8	2	3	73	Prywatna
206	Marcinkowice	Sportowa	3 a	021504_2.0014	AR_2.251/1	2	3	56	Prywatna
207	Marcinkowice	Sportowa	2	021504_2.0014	AR_2.181	2	3	55	Prywatna
208	Marcinkowice	Sportowa	16	021504_2.0014	AR_2.176/7	2	3	40	Prywatna
209	Marcinkowice	Sportowa	19	021504_2.0014	AR_2.245	2	3	50	Prywatna
210	Marcinkowice	Sportowa	21	021504_2.0014	AR_2.243	2	3	86	Prywatna
211	Marcinkowice	Spółdzielcza	12	021504_2.0015	AR_2.335	2	3	109	Prywatna
212	Marcinkowice	Spółdzielcza	21	021504_2.0015	AR_2.299/42	2	3	38	Prywatna
213	Marcinkowice	Szkolna	17	021504_2.0015	AR_2.191/3	2	3	27	Prywatna
214	Marcinkowice	Szkolna	17	021504_2.0015	AR_2.191/3	2	3	66	Prywatna
215	Marszowice		5	021504_2.0015	AR_1.99	2	3	262	Prywatna
216	Marszowice		14	021504_2.0016	AR_1.20	2	3	199	Prywatna
217	Marszowice		19	021504_2.0016	AR_1.25	2	3	177	Prywatna
218	Marszowice		21	021504_2.0016	AR_1.27	2	3	174	Prywatna
219	Marszowice		28	021504_2.0017	AR_1.53	2	3	34	Prywatna
220	Marszowice		28	021504_2.0017	AR_1.53	2	3	51	Prywatna
221	Marszowice		30	021504_2.0017	AR_1.51	2	3	137	Prywatna

Lp.	Miejscowość	Ulica	Nr	Nr obrębu	Nr działki ew.	Typ płyt	Stan płyt	Ilość m ²	Typ własności
222	Marszowice		31	021504_2.0017	AR_1.30	2	3	40	Prywatna
223	Marszowice		31	021504_2.0017	AR_1.30	2	3	26	Prywatna
224	Marszowice		34	021504_2.0017	AR_1.47/1	2	3	332	Prywatna
225	Marszowice		35	021504_2.0017	AR_1.45/1	2	3	496	Prywatna
226	Marszowice		43	021504_2.0017	AR_1.37	2	3	32	Prywatna
227	Marszowice		44	021504_2.0017	AR_1.36	2	3	137	Prywatna
228	Marszowice		46	021504_2.0017	AR_2.190/2	2	3	209	Prywatna
229	Marszowice		47	021504_2.0017	AR_2.190/1	2	3	65	Prywatna
230	Marszowice		50	021504_2.0017	AR_1.86/5	2	3	240	Prywatna
231	Marszowice		17 a	021504_2.0017	AR_1.24/2	2	3	412	Prywatna
232	Maszków		1	021504_2.0018	AR_1.48/6	2	3	41	Prywatna
233	Maszków		1	021504_2.0018	AR_1.48/6	2	3	95	Prywatna
234	Maszków		4	021504_2.0018	AR_1.58/2	2	3	28	Prywatna
235	Maszków		7	021504_2.0018	AR_1.63	2	3	247	Prywatna
236	Maszków		9	021504_2.0018	AR_1.66	2	3	19	Prywatna
237	Miłonów		1	021504_2.0018	AR_1.34/2	2	3	209	Prywatna
238	Miłonów		7	021504_2.0018	AR_1.22	2	3	252	Prywatna
239	Miłonów		7	021504_2.0018	AR_1.22	2	3	71	Prywatna
240	Niemil		2	021504_2.0019	AR_1.18	2	3	62	Prywatna
241	Niemil		26	021504_2.0019	AR_1.70/2	2	3	446	Prywatna
242	Niemil		33	021504_2.0019	AR_1.83	2	3	21	Prywatna
243	Niemil		59	021504_2.0019	AR_2.129	2	3	162	Prywatna
244	Niemil		64	021504_2.0019	AR_2.138/1	2	3	580	Prywatna
245	Niemil		69	021504_2.0019	AR_1.146/3	2	3	32	Prywatna
246	Niemil		71	021504_2.0019	AR_1.5/1	2	3	395	Prywatna
247	Niemil		72	021504_2.0019	AR_1.8	2	3	95	Prywatna
248	Niemil		72	021504_2.0019	AR_1.8	2	3	385	Prywatna
249	Niemil		73	021504_2.0019	AR_1.9	2	3	97	Prywatna
250	Niemil		82	021504_2.0019	AR_2.584/2	2	3	40	Prywatna
251	Niemil		87	021504_2.0019	AR_2.584/6	2	3	58	Prywatna
252	Niemil		88	021504_2.0019	AR_2.584/7	2	3	70	Prywatna
253	Niwnik		1	021504_2.0020	AR_1.60/1	2	3	34	Prywatna
254	Niwnik		2	021504_2.0020	AR_1.61	2	3	341	Prywatna
255	Niwnik		14	021504_2.0020	AR_1.70	2	3	1200	Prywatna
256	Niwnik		19	021504_2.0020	AR_1.106	2	3	136	Prywatna
257	Niwnik		20	021504_2.0020	AR_1.106	2	3	32	Prywatna
258	Niwnik		21	021504_2.0020	AR_1.108/1	2	3	69	Prywatna
259	Niwnik		24	021504_2.0020	AR_1.112/1	2	3	578	Prywatna
260	Niwnik		29	021504_2.0020	AR_1.117	2	3	36	Prywatna
261	Oleśnica Mała		5	021504_2.0020	AR_1.57	2	3	34	Prywatna
262	Oleśnica Mała		7	021504_2.0020	AR_1.202	2	3	66	Skarbu Państwa
263	Oleśnica Mała		12	021504_2.0020	AR_1.19	2	3	146	Prywatna
264	Oleśnica Mała		14	021504_2.0020	AR_1.54/1	2	3	74	Prywatna
265	Oleśnica Mała		15	021504_2.0020	AR_1.53/1	2	3	160	Prywatna
266	Oleśnica Mała		19	021504_2.0020	AR_1.83/1	2	3	144	Prywatna
267	Oleśnica Mała		28	021504_2.0020	AR_1.20	2	3	173	Prywatna
268	Oleśnica Mała		39	021504_2.0020	AR_1.29	2	3	61	Prywatna
269	Oleśnica Mała		69	021504_2.0020	AR_1.140/2	2	3	666	Skarbu Państwa

Lp.	Miejscowość	Ulica	Nr	Nr obrębu	Nr działki ew.	Typ płyt	Stan płyt	Ilość m ²	Typ własności
270	Oleśnica Mała		70	021504_2.0020	AR_1.140/3	2	3	462	Skarbu Państwa
271	Oleśnica Mała		71	021504_2.0020	AR_1.140/4	2	3	167	Skarbu Państwa
272	Oleśnica Mała		BN	021504_2.0020	AR_2.190/6	2	3	942	Skarbu Państwa
273	Oleśnica Mała		BN	021504_2.0020	AR_1.157/1	2	3	7	Powiatu
274	Osiek		8 a	021504_2.0020	AR_1.622	2	3	47	Prywatna
275	Osiek		3	021504_2.0020	AR_1.616	2	3	18	Prywatna
276	Osiek		4	021504_2.0020	AR_1.617	2	3	64	Prywatna
277	Osiek		10	021504_2.0020	AR_1.435/5	1	3	445	Prywatna
278	Osiek		13	021504_2.0020	AR_1.628/1	2	3	27	Prywatna
279	Osiek		20	021504_2.0020	AR_1.636/5	2	3	262	Prywatna
280	Osiek		23	021504_2.0020	AR_1.639/2	1	3	168	Prywatna
281	Osiek		27	021504_2.0020	AR_1.642/2	2	3	447	Prywatna
282	Osiek		29	021504_2.0020	AR_1.644/3	1	3	225	Prywatna
283	Osiek		30	021504_2.0020	AR_1.645/3	2	3	199	Prywatna
284	Osiek		31	021504_2.0020	AR_1.646/3	1	3	219	Prywatna
285	Osiek		34	021504_2.0021	AR_1.650/2	2	3	243	Prywatna
286	Osiek		36	021504_2.0021	AR_1.650/2	1	3	675	Prywatna
287	Osiek		47	021504_2.0021	AR_3.663	2	3	45	Prywatna
288	Osiek		68	021504_2.0021	AR_3.681	2	3	178	Prywatna
289	Osiek		72	021504_2.0021	AR_3.685	2	3	103	Prywatna
290	Osiek		74	021504_2.0021	AR_3.687	2	3	290	Prywatna
291	Osiek		85	021504_2.0021	AR_1.698	2	3	426	Prywatna
292	Osiek		85	021504_2.0021	AR_1.698	2	3	37	Prywatna
293	Osiek		85	021504_2.0021	AR_1.698	2	3	18	Prywatna
294	Osiek		89	021504_2.0021	AR_1.701/5	2	3	841	Prywatna
295	Osiek		90	021504_2.0021	AR_1.701/3	2	3	38	Prywatna
296	Osiek		101	021504_2.0021	AR_1.713/1	1	3	532	Prywatna
297	Osiek		114	021504_2.0021	AR_1.861/1	2	3	26	Gminy
298	Osiek		115	021504_2.0021	AR_1.724	2	3	3	Prywatna
299	Osiek		117	021504_2.0021	AR_1.727	2	3	57	Prywatna
300	Osiek		118	021504_2.0021	AR_1.728	2	3	43	Prywatna
301	Osiek		127	021504_2.0021	AR_3.741	2	3	161	Gminy
302	Osiek		128	021504_2.0021	AR_3.745	2	3	40	Skarbu Państwa
303	Osiek		128	021504_2.0021	AR_3.745	2	3	36	Prywatna
304	Osiek		139 a	021504_2.0021	AR_3.401	2	3	1131	Prywatna
305	Osiek		139 a	021504_2.0021	AR_3.401	2	3	532	Prywatna
306	Owczary		10	021504_2.0021	AR_1.26	2	3	284	Prywatna
307	Owczary		18	021504_2.0021	AR_1.47	2	3	424	Prywatna
308	Owczary		19	021504_2.0022	AR_1.47	2	3	56	Prywatna
309	Owczary		30	021504_2.0022	AR_1.67/3	2	3	187	Prywatna
310	Owczary		31	021504_2.0022	AR_1.69	2	3	219	Prywatna
311	Owczary		42	021504_2.0022	AR_2.93/6	2	3	165	Prywatna
312	Owczary		44	021504_2.0022	AR_2.96/5	2	3	338	Prywatna
313	Owczary		44	021504_2.0022	AR_2.96/6	2	3	817	Prywatna
314	Owczary		45	021504_2.0022	AR_2.97/6	2	3	296	Prywatna
315	Owczary		46	021504_2.0022	AR_2.100/5	2	3	25	Skarbu Państwa
316	Owczary		49	021504_2.0022	AR_2.104/7	2	3	270	Prywatna

Lp.	Miejscowość	Ulica	Nr	Nr obrębu	Nr działki ew.	Typ płyt	Stan płyt	Ilość m ²	Typ własności
317	Owczary		52	021504_2.0022	AR_2.112	1	3	697	Prywatna
318	Owczary		55	021504_2.0022	AR_2.120/4	2	3	437	Prywatna
319	Owczary		57	021504_2.0022	AR_2.126	2	3	379	Prywatna
320	Owczary		58	021504_2.0022	AR_2.128/3	2	3	728	Prywatna
321	Owczary		67	021504_2.0022	AR_2.139	2	3	43	Prywatna
322	Owczary		76	021504_2.0022	AR_2.157/3	2	3	51	Prywatna
323	Owczary		77	021504_2.0022	AR_2.159/2	2	3	320	Prywatna
324	Owczary		89	021504_2.0022	AR_2.516	2	3	124	Prywatna
325	Owczary		94	021504_2.0022	AR_2.520/2	1	3	252	Prywatna
326	Owczary		94	021504_2.0022	AR_2.520/2	2	3	17	Prywatna
327	Owczary		BN	021504_2.0022	AR_1.333/9	2	3	1281	Prywatna
328	Owczary		BN	021504_2.0022	AR_1.333/7	2	3	513	Prywatna
329	Psary		3	021504_2.0022	AR_1.87/2	2	3	194	Prywatna
330	Psary		4	021504_2.0023	AR_1.45/2	2	3	100	Prywatna
331	Psary		9	021504_2.0023	AR_1.42	2	3	153	Prywatna
332	Psary		14	021504_2.0023	AR_1.54	2	3	180	Prywatna
333	Psary		18	021504_2.0024	AR_1.52	2	3	130	Prywatna
334	Psary		22	021504_2.0024	AR_1.30	2	3	363	Prywatna
335	Psary		27	021504_2.0024	AR_1.23/2	2	3	180	Prywatna
336	Psary		30	021504_2.0024	AR_1.19	2	3	21	Prywatna
337	Psary		32	021504_2.0024	AR_1.18	2	3	400	Prywatna
338	Psary		32	021504_2.0024	AR_1.18	2	3	34	Prywatna
339	Psary		34	021504_2.0024	AR_1.48/1	2	3	170	Prywatna
340	Psary		35	021504_2.0024	AR_1.49	2	3	76	Prywatna
341	Psary		42	021504_2.0024	AR_1.65	2	3	509	Prywatna
342	Psary		44	021504_2.0024	AR_1.75/2	2	3	99	Prywatna
343	Psary		46	021504_2.0024	AR_1.67	2	3	132	Prywatna
344	Psary		50	021504_2.0024	AR_1.72/1	2	3	116	Prywatna
345	Psary		50	021504_2.0024	AR_1.72/1	2	3	56	Prywatna
346	Psary		52	021504_2.0024	AR_2.311/34	2	3	1146	Prywatna
347	Psary		57	021504_2.0024	AR_2.311/23	2	3	194	Prywatna
348	Psary		51 b	021504_2.0024	AR_2.311/34	2	3	858	Prywatna
349	Psary		56/1	021504_2.0024	AR_2.311/20	2	3	90	Prywatna
350	Psary		56/2	021504_2.0024	AR_2.311/21	2	3	90	Prywatna
351	Siecieborowice		7 a	021504_2.0024	AR_1.160/1	2	3	477	Prywatna
352	Siecieborowice		2	021504_2.0024	AR_1.67	2	3	51	Prywatna
353	Siecieborowice		15 a	021504_2.0024	AR_1.95/1	2	3	34	Prywatna
354	Siedlce		5	021504_2.0024	AR_1.150	2	3	45	Prywatna
355	Siedlce		8	021504_2.0024	AR_1.154/1	2	3	173	Prywatna
356	Siedlce		10	021504_2.0024	AR_2.157	2	3	25	Prywatna
357	Siedlce		16	021504_2.0024	AR_2.162/1	2	3	365	Prywatna
358	Siedlce		19	021504_2.0024	AR_2.165	2	3	12	Prywatna
359	Siedlce		19	021504_2.0024	AR_2.165	2	3	33	Prywatna
360	Siedlce		21	021504_2.0024	AR_2.167	2	3	164	Prywatna
361	Siedlce		36	021504_2.0024	AR_2.229	2	3	201	Prywatna
362	Siedlce		37	021504_2.0025	AR_2.230/1	2	3	231	Prywatna
363	Siedlce		44	021504_2.0025	AR_2.237	2	3	68	Prywatna
364	Siedlce		44	021504_2.0025	AR_2.237	2	3	6	Prywatna
365	Siedlce		47	021504_2.0025	AR_2.243	2	3	14	Prywatna
366	Siedlce		48	021504_2.0025	AR_2.245/1	2	3	57	Prywatna

Lp.	Miejscowość	Ulica	Nr	Nr obrębu	Nr działki ew.	Typ płyt	Stan płyt	Ilość m ²	Typ własności
367	Siedlce		56	021504_2.0025	AR_2.322/2	2	3	184	Prywatna
368	Siedlce		65	021504_2.0025	AR_2.340/1	2	3	178	Prywatna
369	Siedlce		65	021504_2.0025	AR_2.340/1	2	3	10	Prywatna
370	Siedlce		69	021504_2.0025	AR_2.320	2	3	37	Prywatna
371	Siedlce		70	021504_2.0025	AR_2.321	2	3	56	Prywatna
372	Siedlce		70	021504_2.0025	AR_2.321	2	3	20	Prywatna
373	Siedlce		72	021504_2.0025	AR_2.325	2	3	19	Prywatna
374	Siedlce		73	021504_2.0025	AR_2.343	2	3	16	Prywatna
375	Siedlce		89	021504_2.0025	AR_2.357	2	3	205	Prywatna
376	Siedlce		89	021504_2.0025	AR_2.357	2	3	19	Prywatna
377	Siedlce		93	021504_2.0025	AR_2.364/4	2	3	28	Prywatna
378	Siedlce		96	021504_2.0025	AR_1.137	2	3	56	Prywatna
379	Siedlce		99	021504_2.0025	AR_1.131/1	2	3	39	Prywatna
380	Siedlce		104	021504_2.0025	AR_1.140	2	3	245	Prywatna
381	Siedlce		104	021504_2.0025	AR_1.140	2	3	314	Prywatna
382	Siedlce		64 a	021504_2.0025	AR_2.341/4	2	3	34	Prywatna
383	Sobocisko		5	021504_2.0025	AR_2.173	2	3	106	Prywatna
384	Sobocisko		6	021504_2.0025	AR_2.174	2	3	349	Prywatna
385	Sobocisko		8	021504_2.0025	AR_2.176	2	3	390	Prywatna
386	Sobocisko		10	021504_2.0026	AR_2.178	2	3	25	Prywatna
387	Sobocisko		10	021504_2.0026	AR_2.178	2	3	185	Prywatna
388	Sobocisko		12	021504_2.0026	AR_2.179/2	2	3	54	Prywatna
389	Sobocisko		17	021504_2.0026	AR_2.185/1	2	3	26	Prywatna
390	Sobocisko		19	021504_2.0026	AR_2.187/1	2	3	256	Prywatna
391	Sobocisko		23	021504_2.0026	AR_3.228/2	2	3	72	Prywatna
392	Sobocisko		33	021504_2.0026	AR_3.199	2	3	126	Prywatna
393	Sobocisko		40	021504_2.0026	AR_3.208/2	2	3	49	Prywatna
394	Sobocisko		42	021504_2.0026	AR_3.119	2	3	34	Prywatna
395	Sobocisko		44	021504_2.0026	AR_3.121	2	3	41	Prywatna
396	Sobocisko		44	021504_2.0026	AR_3.121	2	3	13	Prywatna
397	Sobocisko		45	021504_2.0026	AR_3.124	2	3	249	Prywatna
398	Sobocisko		48	021504_2.0026	AR_3.133/3	2	3	134	Prywatna
399	Sobocisko		65	021504_2.0026	AR_2.146/1	2	3	270	Prywatna
400	Sobocisko		71	021504_2.0026	AR_2.151	2	3	218	Prywatna
401	Sobocisko		73	021504_2.0026	AR_2.153	2	3	175	Prywatna
402	Sobocisko		74	021504_2.0026	AR_2.154/1	2	2	10	Prywatna
403	Sobocisko		75	021504_2.0027	AR_2.156	2	3	62	Prywatna
404	Sobocisko		81	021504_2.0027	AR_2.161/1	2	3	68	Prywatna
405	Sobocisko		38 a	021504_2.0027	AR_3.207/1	2	3	32	Prywatna
406	Sobocisko		45 a	021504_2.0027	AR_3.127/1	2	3	33	Prywatna
407	Stanowice	Słonecznikowa	8	021504_2.0027	AR_2.223/1	2	3	277	Prywatna
408	Stanowice	Słonecznikowa	8	021504_2.0027	AR_2.223/1	2	3	73	Prywatna
409	Stanowice	Słonecznikowa	8	021504_2.0027	AR_2.223/2	2	3	89	Prywatna
410	Stanowice		3	021504_2.0027	AR_3.72/1	2	3	40	Prywatna
411	Stanowice		31	021504_2.0027	AR_2.185/1	2	3	48	Prywatna
412	Stanowice		35	021504_2.0027	AR_2.187/1	2	3	30	Prywatna
413	Stanowice		36	021504_2.0028	AR_2.166	2	3	24	Prywatna
414	Stanowice		41	021504_2.0028	AR_2.190/6	2	3	65	Prywatna
415	Stanowice		50	021504_2.0028	AR_2.208/3	2	3	182	Prywatna
416	Stanowice		53	021504_2.0028	AR_2.198	2	3	433	Prywatna

Lp.	Miejscowość	Ulica	Nr	Nr obrębu	Nr działki ew.	Typ płyt	Stan płyt	Ilość m ²	Typ własności
417	Stanowice		65	021504_2.0028	AR_2.279	2	3	64	Prywatna
418	Stanowice		82	021504_2.0028	AR_2.203/1	2	3	147	Prywatna
419	Stanowice		83	021504_2.0029	AR_2.285/5	2	3	76	Prywatna
420	Stanowice		88	021504_2.0029	AR_3.65/1	2	3	1316	Prywatna
421	Stanowice		26 a	021504_2.0029	AR_2.160	2	3	26	Prywatna
422	Stanowice		26 a	021504_2.0029	AR_2.160	2	3	109	Prywatna
423	Stanowice		3 b	021504_2.0029	AR_3.113	2	3	76	Prywatna
424	Stary Górnik	Leśna	3 a	021504_2.0029	AR_1.560	2	3	69	Prywatna
425	Stary Górnik	Leśna	3	021504_2.0029	AR_1.557/14	2	3	161	Prywatna
426	Stary Górnik	Leśna	7	021504_2.0029	AR_1.556/2	2	3	106	Prywatna
427	Stary Górnik	Nadrzeczna	1	021504_2.0029	AR_1.442/3	2	3	99	Prywatna
428	Stary Górnik	Nadrzeczna	2	021504_2.0029	AR_1.437/1	2	3	140	Prywatna
429	Stary Górnik	Oławska	1 a	021504_2.0030	AR_1.472/1	2	3	201	Prywatna
430	Stary Górnik	Oławska	3 a	021504_2.0030	AR_1.440/5	2	3	134	Prywatna
431	Stary Górnik	Oławska	4	021504_2.0030	AR_1.561	2	3	119	Prywatna
432	Stary Górnik	Oławska	8	021504_2.0030	AR_1.564	2	3	81	Prywatna
433	Stary Górnik	Oławska	17	021504_2.0030	AR_1.432/3	2	3	52	Prywatna
434	Stary Otok		1	021504_2.0030	AR_1.70/2	2	3	105	Prywatna
435	Stary Otok		13	021504_2.0031	AR_1.253/2	2	3	129	Prywatna
436	Stary Otok		17	021504_2.0031	AR_1.304/3	2	3	139	Prywatna
437	Stary Otok		17	021504_2.0031	AR_1.272/2	2	3	257	Prywatna
438	Stary Otok		22	021504_2.0031	AR_1.191/2	2	3	182	Skarbu Państwa
439	Stary Otok		BN	021504_2.0031	AR_1.290/2	2	3	255	Prywatna
440	Ścinawa		6	021504_2.0031	AR_1.135/1	2	3	205	Skarbu Państwa
441	Ścinawa		7	021504_2.0031	AR_1.134	2	3	280	Prywatna
442	Ścinawa		18	021504_2.0031	AR_1.118/1	2	3	28	Prywatna
443	Ścinawa		19	021504_2.0031	AR_1.116/1	2	3	185	Prywatna
444	Ścinawa		20	021504_2.0031	AR_1.115	2	3	44	Prywatna
445	Ścinawa		26	021504_2.0031	AR_2.330/5	2	3	387	Prywatna
446	Ścinawa		26	021504_2.0031	AR_2.330/2	2	3	52	Prywatna
447	Ścinawa		28	021504_2.0031	AR_1.334/21	2	3	216	Prywatna
448	Ścinawa		47	021504_2.0031	AR_1.24/4	2	3	200	Prywatna
449	Ścinawa		55	021504_2.0031	AR_1.14/1	2	3	112	Prywatna
450	Ścinawa Polska		2	021504_2.0031	AR_1.69/3	2	3	20	Prywatna
451	Ścinawa Polska		13	021504_2.0031	AR_1.58	2	3	105	Prywatna
452	Ścinawa Polska		55	021504_2.0031	AR_1.102	2	3	74	Prywatna
453	Ścinawa Polska		56	021504_2.0031	AR_1.101/2	2	3	70	Prywatna
454	Ścinawa Polska		57	021504_2.0032	AR_1.81	2	3	6	Prywatna
455	Ścinawa Polska		9 b	021504_2.0032	AR_1.109/24	2	3	314	Prywatna
456	Zabardowice		3	021504_2.0032	AR_1.14	2	3	231	Prywatna
457	Zabardowice		5	021504_2.0032	AR_1.16	2	3	274	Prywatna
458	Zabardowice		11	021504_2.0032	AR_1.24/2	2	3	315	Prywatna
459	Zabardowice		12	021504_2.0032	AR_1.2	2	3	28	Prywatna
460	Zabardowice		19	021504_2.0032	AR_1.10/5	2	3	171	Prywatna
461	Zabardowice		20	021504_2.0032	AR_1.10/2	2	3	700	Skarbu Państwa
462	Zabardowice		20	021504_2.0032	AR_1.10/2	2	3	890	Skarbu Państwa
463	Zabardowice		24	021504_2.0032	AR_1.44/4	2	3	35	Prywatna

Lp.	Miejscowość	Ulica	Nr	Nr obrębu	Nr działki ew.	Typ płyt	Stan płyt	Ilość m ²	Typ własności
464	Zabardowice		24	021504_2.0032	AR_1.44/4	2	3	38	Prywatna
465	Zabardowice		24	021504_2.0032	AR_1.44/4	2	3	79	Prywatna
466	Zabardowice		26	021504_2.0032	AR_1.59/7	2	3	106	Prywatna
467	Zabardowice		28		AR_1.59/12	2	3	98	Prywatna
468	Zabardowice		28		AR_1.59/12	2	3	54	Prywatna
469	Zabardowice		BN		AR_2.142/8	2	3	741	Prywatna
470	Zabardowice		BN		AR_2.142/8	2	3	1730	Prywatna
471	Zabardowice		BN		AR_2.142/8	2	3	888	Prywatna
472	Zabardowice		BN		AR_2.142/8	2	3	419	Prywatna
473	Zabardowice		BN		AR_2.142/8	2	3	1007	Prywatna
474	Zabardowice		BN		AR_2.144/18	2	3	12	Prywatna
475	Zakrzów		2		AR_1.16	2	3	56	Prywatna
476	Zakrzów		5		AR_1.20	2	3	185	Prywatna
477	Zakrzów		13		AR_1.52	2	3	252	Prywatna
478	Zakrzów		13		AR_1.52	2	3	21	Prywatna
479	Zakrzów		17		AR_1.116/1	2	3	55	Prywatna
480	Zakrzów		28		AR_1.172/2	2	3	48	Skarbu Państwa
481	Zakrzów		31		AR_1.172/10	2	3	244	Prywatna
482	Zakrzów		31		AR_1.172/13	2	3	1049	Prywatna
483	Zakrzów		31		AR_1.172/4	2	3	494	Prywatna
484	Zakrzów		31		AR_1.172/13	2	3	939	Prywatna
485	Zakrzów		31		AR_1.174/6	2	3	1280	Prywatna
486	Zakrzów		31		AR_1.172/10	2	3	273	Prywatna
487	Zakrzów		30 a		AR_1.97/7	2	3	29	Prywatna

Objaśnienia:

Rodzaj płyt: 1 - płyty azbestowo-cementowe płaskie, 2 - płyty azbestowo-cementowe faliste.

Stan płyt: 1 - wymiana lub naprawa wymagana bezzwłocznie, 2 - ponowna ocena wymagana w czasie do 1 roku, 3 - ponowna ocena w terminie do 5 lat.